

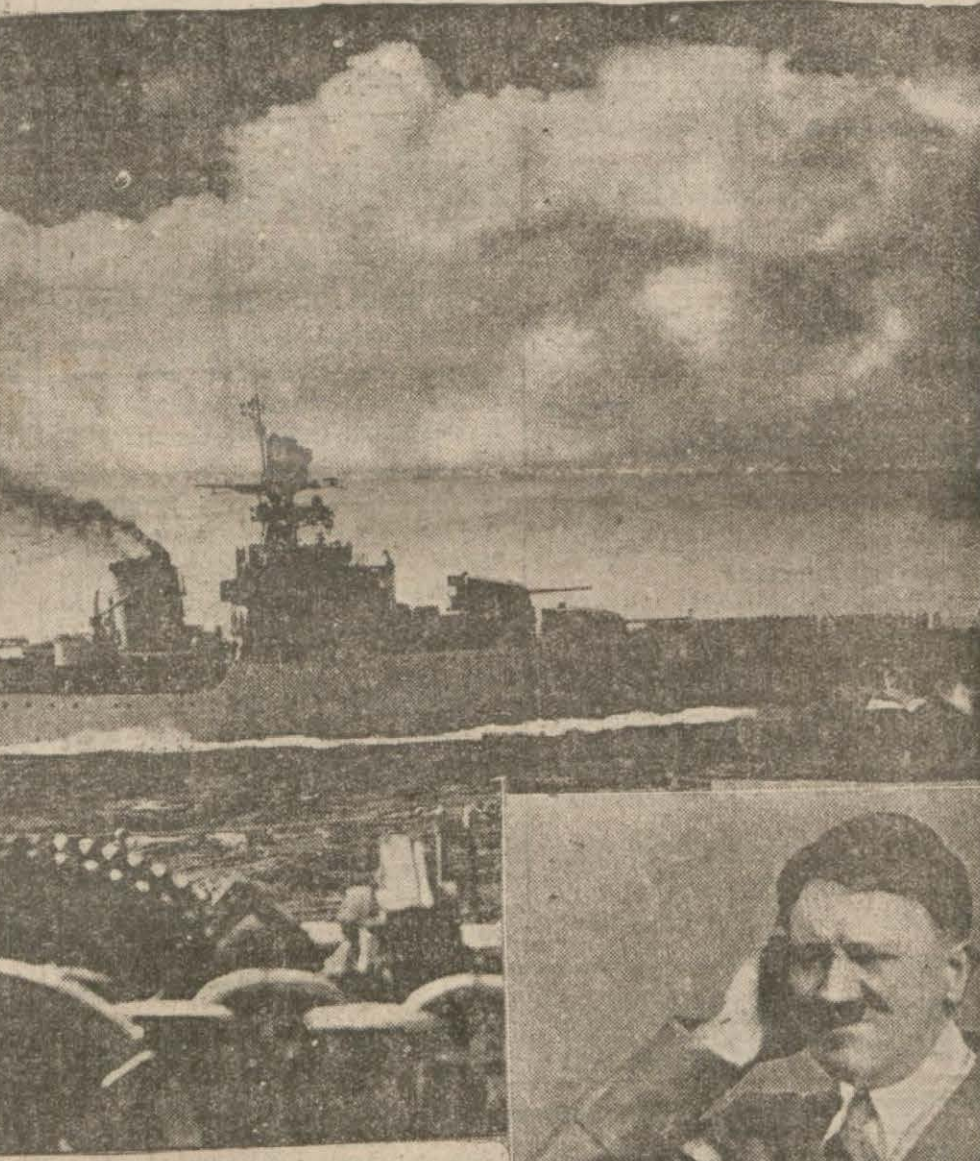
Musolini bütün dünyanın heyecanla beklediği kararını verdi: intikam

Vahim siyasî ihtilâtlar arifesinde bulunuluyor

Musolininin alacağı intikam İtalyan kıt'alarının İspanyada uğradıkları hezimetin intikamıdır, heyecan her an artıyor!

Londradaki İtalyan sefiri de şunları söyledi: Hiç bir İtalyan gö-nüllüsü İspanyayı terkedemez.. Sovyet murahhası : Avrupa sulhu tehlikeye girdi.. Diyor

İngiliz Nazırları toplandı

(İtalyan filosunun Akdenizdeki manevralarından bir görünüş (yukarıda) İtalyan başvekilî Musalini, (aşağıda) Alman başvekilî Hitler

Londra 24, (Hususî) — Musolini-nin Afrikadan Romaya avdetinden sonra, söylediği nutuk ve takındığı vaziyet üzerine, zaten ortada mevcut olan gerginlik büsbütün artmıştır.

Ademi müdahale komitesi gö-nüllülerin geri çevrilmesi meselesini görüşmek üzere dün üç saat devam eden bir toplantı yapmıştır. Bu toplantı son derece heyecanlı ve asabî bir hava içinde cereyan etmiştir.

İtalyanın Londra sefiri Grandi gönüllülerin geri çağırılması meselesini müzakere etmekten istikâf etmiştir. Siyasî müşahitler bu vaziyet neticesinde mühim siyasî ihtilâtlar hasıl olmasından endişe etmektedirler.

Lord Plimut Grandi'yi bu meselede İtalyanın niçin red cevabı verdiğini sormuş ve İtalyan sefiri şu mukabelede bulunmuştur: — Bunun sebebini izah etmeğe ancak hükümetim mezundur. Fakat benim şahsen bildiğime göre, muharebe devam ettiği müddetce hiç bir gönüllü İspanyayı terk etmeyecektir.

Kont Ciyano Belgratta! Macar naibi Amiral Hortide Belgrada geliyor

Orta Avrupada siyasî kaynaşmalar çok nazik devreye girdi

İtalya Hariciye nazırı Kont Ciyano ve Yugoslav Baş vekilî Stoyadinoviç

Belgrat, 24 (Hususî) — İtalya Hariciye Nazırı Kont Ciyano bugün burada beklenmektedir. Nazırın Yugoslav hükümeti ile müzakere edeceği söylenen muhtelif meseleler şunlardır: 1- Ustaşî denilen Yugoslavyalı tedhişçilerin İtalyada ikametleri, 2- Harpten sonra İtalya tabiiyetine giren, fakat emlakî Yugoslavyada kalanların emlakî meselesi, 3- Arnavut-

MAKİNEYE VERİRKEN:

Küçük itilâf
Ve Balkan birliği
Bükreşte bir
Toplantı yapıyor

Bükreş, 24 (A.A.) — İyi malûmat almakta olan mahafîle göre Küçük itilâf ile Balkan itilâfı Hariciye Nazırları, Romanyanın millî bayramı münasebetiyle 15 mayısta burada toplanacaklardır.

Münhal Mebusluklar

Vekâletsiz vekiller
Siyasî müsteşarlar

(Yeni siyasî müsteşarlardan: Necip Ali, Rıza Erten, Naft Atış, Hulûsi)
(Yazısı 2 nci sahifede)

Hatay Davası

Irak hükümetinin tavassutu bütün Araplık âleminde memnuniyet uyandırdı

Hatay davası karşısında Suriye politikacılarının menfi vaziyetleri Mısır, Hicaz, Yemen, Filistin de dahil olarak bütün Araplık âleminde teessür uyandırmıştır. Dost Irak Suriye nezdinde tavassutta bulunmaya ve bu mesele üzerindeki menfilîği kaldırmaya karar vermiş ve bu maksatla faaliyete geçmiştir. Irak mümessili ve murahhasının Suriye gazetelerine bu yolda yaptığı beyanat hüsnü tesir uyandırmıştır. Yakında Cenevreye gitmiş bulunan Suriye heyeti de Ankaraya gelecek ve Ankarada bir hafta kadar kalarak hükümetimizle temaslara yapacaktır. Suriye için bu davada her hangi bir tahrike kapılmaksızın Türkiye ile dost ve samimî geçinmek her yerde en elverişli ve menfaatli yol olarak tefsir ve izah edilmektedir.

On milyon asker çıkarabileceğiz

Bunların hepsi cephede döğüşebilecek erler olacaktır

Bütün millet asker

Kadını, erkekli çocuklu, bütün Türk milleti asker oluyor. Bu kanun bu devrede kamutaydan çıkacaktır

Yazısı 2 inci sayfada

Anadoluda hava istasyonları yapılıyor

Bir ay içinde bütün mecburî ve ihtiyarî istasyonlar bitirilecek

Yenişehir istasyonu uçuşa hazır
(Yazısı 2 inci sayfamızda)

Sovyet ve Japon ordalarında topçular

Japonlar: "Harbe hazırız...", diyorlar

Sovyet Rusya harp bütçesini yüzde elli fazlalaştırdı

(Yazısı 2 inci sayfamızda)

Günün meselesi: Zonguldak kömür ocaklarına gayrimübadiller sahip çıkıyor

Bir murahhas Ankaraya gönderiliyor
Gayrimübadiller, cemiyeti istemiyorlar, senelerdir
süruncemede kalan işlerinin
neticelenmesi için yeni müracaatlar yapıyorlar

Gayri Mübadiller Cemiyeti hükümet nezdinde yeniden teşebbüslerde bulunmaya karar vermiştir.

Cemiyet Kâtibi Umumi Şahap bu akşam Ankaraya gidecektir. Şahap Ankarada Maliye Vekâletine Başvekâlet nezdinde temaslara çıkacak ve bu görüşmelerden sonra gayri mübadil meselelerinin kökünden halli için hükümete lâzım gelen tedbirleri alacaktır.

Cemiyet tarafından hükümete yapılacak müracaatlarda bilhassa bir kaç nokta üzerinde durulmaktadır. Bunlardan en mühimmi gayri mübadiller işlerinin tasfiyesine çalışan komisyonun mesaisi için yapılan şikâyetlerdir. Cemiyet 10 kuruluş olan gayri mübadil bonolarının bugünkü düşüklüğüne sebep olarak komisyonu göstermektedir. Bundan üç sene evvel bütün gayri mübadil işlerini altı ay zarfında tasfiye edeceğini taahhüt ederek işe başlayan komisyon aradan üç sene geçmesine rağmen işlerin henüz onda birini bile tasfiye edememiştir. Gayri Mübadiller Cemiyeti idare heyetinden bir zat bir

muharririmize şunları söylemiştir:

«Gayri mübadillerin bugünkü fena vaziyetlerine komisyon sebep olmaktadır. Komisyon ayda 7500 lira masraf yapmaktadır. Bu sene de tam 90.000 lira tutmaktadır. Bugünkü çalışması işleri ancak on iki sene sonra bitirebileceği hesaplandığına göre on sene zarfında komisyon 1,198,000 lira sarfetmiş olacaktır. Halbuki bütün gayri mübadillerin alacakları on milyon lirayı bulamamaktadır. Komisyon tarafından bugün satışa çıkarılan emlak tamamen eski ve köhne olanlardır. Ayrıca satışa çıkarılan mallara fazla kıymet takdir edilmiş emlakın alıcı bulamamasına sebep olmaktadır. Bundan başka hükümetin çıkardığı bono nizamnamesiyle satılacak emlak bedellerinin tamamen biz mübadil bonolarıyla ödenmesi lâzım gelirken komisyon bazı kıymetli emlakı nakit para ile satmak istemektedir. Biz komisyonun lüzumsuzluğu hakkında hükümete yapacağımız müracaate göre işlerin eskisi gibi Ziraat Bankasına veya hut da di-

ğer bir teşekküle devredilmesini isteyeceğiz. Bunlardan başka Adana ve İzmirde fabrika, çiftlik gibi fiirari emlakından satılmış bulunanların milyonlarca lira tutan bedellerinin gayri mübadiller arasında nakit olarak tevzi edilmesini isteyeceğiz. Bugün İktisat Vekâletine mal edilerek Eti Bank tarafından işletilmekte olan Zonguldakta fiirari Rumlara ait 1,200,000 lira kıymetindeki kömür madenlerinin de gayri mübadillere devri için teşebbüslerde bulunacak, müsbet netice alamazsak dava açacağız. Bundan başka en büyük teşebbüsümüz de gayri mübadil bonolarının emlakı milliye ile hükümetin diğer gayri menkul satışlarında nakit para gibi kabul olunması hakkındadır. Bu teklifimiz kabul edilirse hem bugünkü bono fiyatları yükselecek ve hem de gayri mübadiller biraz iyi vaziyete girmiş olacaklardır.»

Kâtibi Umumi Şahapın Ankaradan dönmöden sonra umumi olarak fevkalâde bir toplantı yapılacak ve gayri mübadil işleri hakkında kat'î kararlar verilecektir.

MEMLEKETİN İMARI Küçük ve fakir belediye teşkilâtları lağvedilecek

Köy muhtarlarının ismi, köy reisi olacak, salâhiyetleri artacak

Memleketimiz dahilinde mevcut belediyelerin azaltılmasına lüzum görülmüştür. Bu hususta hazırlanan projeye göre, belediyelerin teşkilât ve vazifeleri çok fazla külfet ve masraflı olduğundan belediye teşkilâtı ancak nüfusu iki binden ve senelik geliri on bin liradan fazla kasabalarda kurulabilecektir.

Halen mevcut 536 belediyelerden bir kısmının varidatı beş bin liradan bile az olduğundan bunlar ilga edilecek, bu suretle belediye adedi azalacaktır. Diğer taraftan gerek kasaba ve gerek köylerin kalınması için köy kanununda, esaslı bir değişiklik yapılacaktır. Buna göre badema (Muhtar) lara (köy reisi), ihtiyar meclislerine de (köy Meclisi) deneyecektir.

Şehir içinde Taşınan Yolcune kadar?

Tramvaylar bir senede
59 milyon insan taşıyor

Tramvay, Elektrik, idarelerinin senelik heyeti umumiye içtimaları yakında yapılacaktır.

İstanbul tramvay yolcuları sayısının seneden seneye durmadan artmaktadır.

Şirketin faaliyetinden on seneyi mütevaciz zamanlık bir kısmı tetkik edilecek olursa bu tezeyüdüden fazla 926 senesinde olduğu görülmektedir.

926 yılında umum hat üzerinde 62 milyon 202 bin 380 kişi taşınmıştır.

Şirketin en az yolcu taşıdığı sene de 1924 yılıdır. Mezkûr sene içinde 58 milyon 615 bin kişi nakle edilmiştir.

En çok yolcu taşıdığı 926 senesinden zamanımıza kadar bu rakamdan 932 senesinde (4) milyon 933 yılında (6) milyon 934 yılında ise yine (4) milyon kişi azalmıştır.

Son bir yıl içinde bu azalış (3) milyon kişi birden yükselerek en son sene umum hat üzerinde (59) milyon 347 bin 577 kişi tramvaya binmiştir.

Tramvay yolcuları içinde pek büyük bir kısım ikinci mevki ile seyahat etmektedir.

Yalnız son sene içinde bu miktar birinci mevki (14) milyon 725 bin kişi olmasına mukabil aynı yılda ikinci mevki ile seyahat edenlerin adedi (30) milyon fazlasıyla (44) milyon (622) bin kişidir. Şirket şehrimizde (36) kilometre uzunluğundaki şebekesinde gün de ancak (253) araba işletmektedir.

Elde mevcut araba adedi (320) dir.

80 Top kaçak kumaş

Adana ekspresile şehrimize 80 top kumaş kaçak ipekli Halep kumaşı getirirken yakalanan Akkâşın ihtisas mahkemesinde duruşması yapılmış ve suçlu altı ay hapisle 1035 lira cezaya mahkûm edilmiştir.

rek kasaba ve gerek köylerin kalınması için köy kanununda, esaslı bir değişiklik yapılacaktır. Buna göre badema (Muhtar) lara (köy reisi), ihtiyar meclislerine de (köy Meclisi) deneyecektir.

Köy kâtiplerine kirasız ev ve bir miktar tarla verilecek, mülkiye ve hukuk mezunları (köy müfettişi) (köy reisi) gibi köy işlerinde çalışacaklar ve bunların köyde geçirecekleri müddet stajlarına mahsup edilecektir.

Fenerler idaresi İle anlaşma Hasıl oldu

Yakında mukavele
Ankarada imza olunacak

Fenerler idaresinin hükümetçe satın alınması için şirket mümes-sillerile Maliye Vekâleti arasında devam eden müzakereler netice-

lenmiş ve iki taraf arasında tam bir anlaşma hasıl olmuştur. Şirketin Paristeki merkezinden yakında salâhiyetli murahhaslar gelecek ve satış mukavelesi Ankarada İktisat Vekâleti ile murahhaslar arasında imzalanacaktır. Esasen evvelce şirket tarafından sahillerimizde bizzat yapılan fenerlerin inşaatı iki seneden beri Tahlisiye İdaresine devredilmiştir. Şirket yalnız inşaatı biten fenerleri teslim olarak idare etmektedir. Sahillerimizde şirket tarafından işletilen fenerlerin adedi yüz yirmi kadardır. Bütün bu tesisat satın alındıktan sonra önümüzdeki haziran başından itibaren Tahlisiye İdaresi tarafından işletilmiye başlanacaktır. Tahlisiye Umumi Müdürlüğü yeniden sahillerimizde inşa edilecek fenerler için beş senelik bir program hazırlamıştır. Programa göre bu müddet zarfında sahillerimizde otuzdan fazla fener inşa edilecektir. Bilhassa programın bu seneki kısmında, Karadeniz ve Çanakkale Boğazları için işler fener yapılması kararlaştırılmıştır. Bundan başka yine Çanakkale Boğazının muhtelif noktalarına sis düdüklü yerleştirilecektir. Son seneler zarfında bütün gemi kazalarının Çanakkale Boğazında olduğu görüldüğünden bu tedbirler lüzum hasıl olmuştur. Ayrıca yine Çanakkale boğazında büyük ve son sistem teçhizatla mücehhez olarak bir tahlisiye istasyonu kurulması da programda vardır. Bu beş senelik programın tatbiki için Vekâlet Tahlisiye Umumi Müdürlüğüne yarım milyon lira tahsisat verilecektir. Her sene bu tahsisattan yüz bin liraya yakın para sarfedilecektir.

Halk filozofu
diyor ki:

Cihan harbi
patlıyor mu?

Komşumuz Yunanistandaki garip hâdise, öyle sanırım ki, bazarlarımızın aklına takılacaktır:

— Acaba? mı diye...

Zira hâdise, bayağı, insana hayret verecek şekildedir. Alâmetler belirmiş! Şöyle ki:

Komşumuzun adalarından birindeki köyde ötedenberi kâhinlik eden bir aile şu Habeşistan harbinin olacağını evvelce bir defa bildirmişti. Bu sefer de bu kâhinler ailesine ait adamlar görünmüş ve:

— Umumi Harp yaklaşıyor!..

Dünya yüzünü felâket kaplıya cak... Tarihini tesbit edemeyiz! Yeniden kanlar dökülecek.. Kurbanlar çok, pek çok olacak!.. Fakat ekli başında devlet reisleri milletlerini bu ölüm kıranından koruya caktılar!..

Demişler. Yüz köylü Yunan Başvekiline kadar gidip hâdiseyi anlatmışlar ve Yunanistanın bu belâyı girmemesini istemişler!

Tipki Habeşistan harbinden evvel olduğu gibi!

Buna ne buyrulur?

Halbuki buyrulacak şey budur: Bir defa kâhinlere azizlerin, paspasların zahmet edip haber vermelerine lüzum mu var ki? Onların haber verdiği şeyi zaten herkes biliyor!

Herkes biliyor ki: Cihan Harbi yaklaşıyor! Bunun kehaneti neresinde?

Buna mukabil, üstelik kâhinlerin bilmediği bir ciheti de bizler biliyoruz: Cihan Harbi yaklaşmakla beraber şu sıralarda olmayacak, hattâ, belki hiç bir zaman olmayacaktır.

Niçin mi?

Zira, muhterem kâhinler, henüz milletleri deliler idare etmiyor!

Halk Filozofu

VEFAT

Şehrimizin tanınmış komisyoncu tüccarlarından:

VIÇEN A. KAMBURYAN

Vefat etmiştir. Cenaze merasimi yarınki perşembe günü saat 13,5 da Taksimde Jan Krisostom Ermeni Katolik kilisesinde icra olunacağından son teşyi vazifesinde bulunmak isteyen akraba ve dostlarının teşrifleri rica olunur.

Birimizin derdi Hepimizin derdi Spor, sinema Ve çocuklar

Bir çok talebe velileri var. Şikâyet ediyorlar. Şikâyetlerinin toplandığı nokta şudur: Çocuğumuz spora çok heveslidir. Derslere karşı duyduğu heyecandan daha çok fazlasını spora karşı duyuyor. Yahutta şöyle şikâyet ediyor: Çocuğumuz sinemaya çok meraklı.. Eline geçen para ile doğru sinemaya gidiyor. Sanki sinemaya âşık.. Tarihteki büyük insanların adlarını belki yanlış bilmez; fakat bütün sinema sanatçılarının isimlerini ezbere bilir.

Bu iki çeşit şikâyet de yerinde ve haklıdır. İkin tuhafı şudur ki, spora veya sinemaya fazla düşkünlüğünden şikâyet edilen çocukların, hemen hepsi de, ne spora, ne de sinemaya âlaka göstermemeleri icap eden bir yaşta bulunuyorlar.

Yani deniz 18 yaşını doldurmuş çocuklar.

Bu nereden ileri geliyor, bu bir meseledir. Maarifçilerin, velilerin üzerinde ehemmiyetle durmaları lâzımgelen bir mesele. çocuğu bu illetlerden ayırmak, uzaklaştırmak zarureti ile karşı karşıyız.

Çocuğun gitmesi lâzımgelen sinemalar, çocuğun yapması lâzımgelen spor tatibi vardır. Fakat bunlar bizim memlekette maalesef yoktur. Bacak kadar çocuk, beyaz perde de aşk sahnelerini görebiliyor, henüz gelişmekte olan bir çocuk saatlerce futbol oynuyor.

Bu bir derttir. üzerinde durulması lâzımgelen bir derttir.

Boğaziçi gittikçe tenhalaşılıyor, şirket endişede Bunun için bir çok tedbirler alınıyor, tesisat yapılıyor

Şirketi Hayriye İdaresinin almakta olduğu bütün tedbirlere rağmen Boğaziçi gittikçe sönmeğetedir. Boğazda yazlığa gidenlerle yerli halk her sene bir parça eksilmekte devam etmektedir. Fakat geçen sene Boğaziçine gezmiye gidenlerin adedi de evvelki yıllara nisbetle çok azalmıştır. Şirketin bütün tenzilâtı tarifeleri ve gösterdiği kolaylıklar bu yolda hiç bir fayda hasıl etmemektedir. Buna rağmen Adalar ve Anadolu sahilleri her gün bir parça daha rahbet bulmaktadır. Boğazın sönmesine en büyük sebep olarak eğlence yerlerinin az olması gösterilmektedir. Bilhassa koskoca Boğazda Altın kumdan başka bir plâj olmadığı gibi Adalardaki gibi eğlence yer-

Taahhütlerini yerine getirmeyen tüccarlar

Bir müddettenberi şehrimizde bulunmakta olan Ekonomi Bakanlığı müfettişleri; dış piyasalara karşı taahhütlerini yerine getirmeyen bazı tüccarların vaziyetleri hakkında tetkiklere başlamışlardır. «İhracatın mürakabesi» hakkındaki kanun; fena niyetle üç defa

leri ve klüpler de yoktur. Şirketi Hayriye idaresi bütün çalışmalarından sonra Boğazın bu noksanlarını da gidermek çarelerini ara-maktadır. Bunun için Boğazın yeniden bir çok mahallerine plâjlar yapılacaktır. Ayrıca Boğazda meşhur su menbalarının bulunduğu yerlere yeni eğlence mahalleri açılacaktır. Bu arada Beykozda bazı su menbalarıyla Yuşa tepesinde tesisat yapılması düşünülmektedir. Bu yaz mevsiminde de Salacak ve Altunkum plâjları için tenzilâtı komple biletler ihdas edilecektir. Şirket ayrıca ilk defa geçen sene tecrübe ettiği mehtap eğlencele-rini bu yıl her ay yapacak ve bunlar için büyük bir eğlence programı hazırlanacaktır.

Leylek - Kartal muharebesi

Akşehirden bildirildiğine göre, o civarda tinerle Leyleklerle Kartallar arasında yeni bir muharebe başlamıştır.

taahhütlerini yapmayan tüccarların ruhsatnamelerinin geri alınmasını âmir olduğundan bu gibi tüccarlar dikkate araştırılmaktadır.

Açık Söz Cumhuriyet Davası

«Açık Söz» ve «Cumhuriyet» gazetelerinde çıkan yazı ve resimlerden dolayı iki tarafın birbirine karşı açtığı hakaret âmiz neşriyat davasına evvelki gün Asliye Üçüncü Ceza Mahkemesinde devam edilmiştir. Davacı ve suçlular duruşmadan varestetildikleri için «Açık Söz» gazetesini avukat Mahmut, «Cumhuriyet» gazetesini de Avukat Sabri temsil etmişlerdir.

Müddeiumumi Feridun Bağana iddiasını serdederek «Kara Davut» namı müstearile yazdığı yazılardan dolayı Nizamettin Nazifin, karikatürlerden dolayı da ressam Edip Hakkının beraatlerini; madde tayini suretile neşren hakaretten de Etem İzzet ve «Cumhuriyet» gazetesini neşriyat müdürü Hikmet Münifin Ceza kanununun 480 inci maddesi hükmüne cezalandırılmalarını, hakaret karşılığı yapıldığı için de, ikisinin de cezalarının iskatını istemiştir.

Her iki tarafın da iddia ve müdafaalarını hazırlamaları için, mahakeme, 29 mart pazartesi gününe bırakılmıştır.

Diyor, Feridun da ilâve ediyor: — Bir zeybek de benden gelsin öyleyse..

Üçüncü hafta

Nişan gecesinden üç hafta geçti. Dördüncü perşembe akşamı düğünleri var. Firdevs hanım, kızını everecek gibi özeniyor:

— Şuyn da eksik Lütfiye, bu yun da eksik..

Diye, bütün eksiklikleri gider miye çalışıyor. Lütfiye arada bir daldı düşünüyor:

— Acaba daha mı iyi olacağım, daha mı kötü?

Geçen günlerini göz önüne getiriyor, teselli buluyor:

— Helbetteki daha iyi olacak. Sonra, ilk kocası, Hasan Cavit gözlerinin önünden geçiyor.

— Gençti, güzeldi, şirindi!

Diyor.

— Fakat, lânet olsun, dünyada en büyük fenalığı bana o yaptı.

Diye geçen günlerini, mezarlığa bıraktığı çocuğunu düşünüyor, tüyleri diken diken oluyordu. Her

Edebî roman: 21 Sen de seveceksin!

Etem İzzet Benice

— Müsaade ederseniz Lütfiyye yüzüğü ben takayım.. Salihin aneliğini yapıyorum...

Dedi. Gülistüler:

— Salihin annesi.. hah.. hah.. hah!..

Hanım da gülerek:

— Ne o yakıştıramadınız mı? Yoksa yaşımdan büyük oğlum var diye mi gülüyorsunuz?..

Dedi, kadın duygusunun, yaşınn ilk dile gelen bir esprisini yaptığını, yürüdü. Sofranın bütün bu genliği, özelliği içinde Lütfiyyenin yanına gitti, onun yumuşak elini elinin içine aldı:

— Sana sonsuz saadetler dilerim yavrum..

Dedi, altın halkayı Lütfiyyenin sağ elinin parmağına taktı. Firdevs de:

— Öyleyse Salih beye de ben..

Diye yerinden kalktı, tıpkı ötekisi gibi o da, Salihin parmağına Lütfiyyenin halkasını geçirdi:

— Mes'ut olun.

Ve.. bütün sofrada bir alkış koptu:

— Darısı geriye kalan evlenmemişlere..

Ve.. binbaşı Şevki soruyordu:

— Dügün ne vakit?

Salih başını önüne eğe eğe, kız-zaran yüzüne:

— Asker adamın düğünü ne olacak? beş on gün sonra bir toplantı yaparız..

Diye cevap verdi. Melih:

— Eğer cepheye gitmezsem iyi bir düğün yapalım Salih..

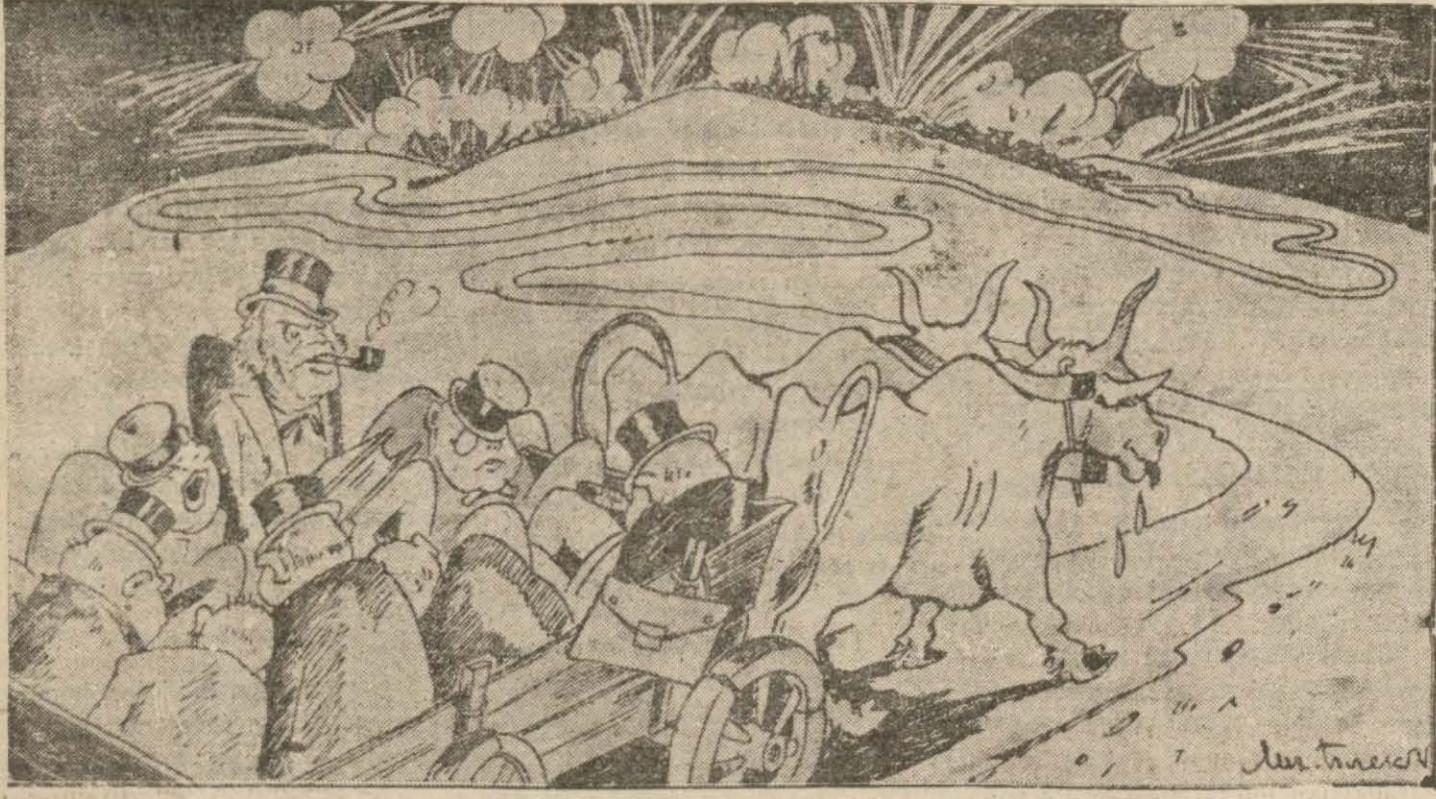
Diyordu. Nejat:

— Ooo cephe falan yok.. Salihin düğününde ben çifte telli oynıyacağım.. yiyeceğiz, içeceğiz..

Can çekişen ispanya

Bugüne kadar devam eden ecnebi müdahalesinin kısa bir plânçosu

Almanya ve İtalya Frankonun ordusuna bugüne kadar muhtelif 200 tayyare göndermiş bulunuyorlar Şu dakikaya kadar âsi generalin ordusuna yardım etmek üzere 60 binden fazla ecnebi asker gönderildi

Ademi müdahale komitesi İspanyol hudutlarını kontrol etmek üzere komiserler gönderiyor

Madrid iki defa düşmekten kurtuldu

Musolininin Afrikadan alelacele Romaya dönüşü bir çok tahminlere ve endişelere yol açtı. Bir tahmin de, Franko kıtaatının milisler karşısında dört günden beri devam eden muharebelerde hezime uğramış olmalarıdır.

Franko kıtaatının hezimetini ile Musolininin yirmi dört saat evvel Romaya varmak istemesi arasındaki münasebet ne olsa gerektir? Franko kıtaatında bir çok İtalyan askerlerinin de bulunması mu? Bu, yanlış bir tahmin olur. Fakat doğrudan doğruya Franko kıtaatinin hezimetini üzerine dönüyorsa, tahmindeki isabet artar.

Fakat bu Franko kıtaati dediğimiz âsi ordusu ne biçim bir ordudur?

«Taymis» gazetesi şu malûmatı veriyor:

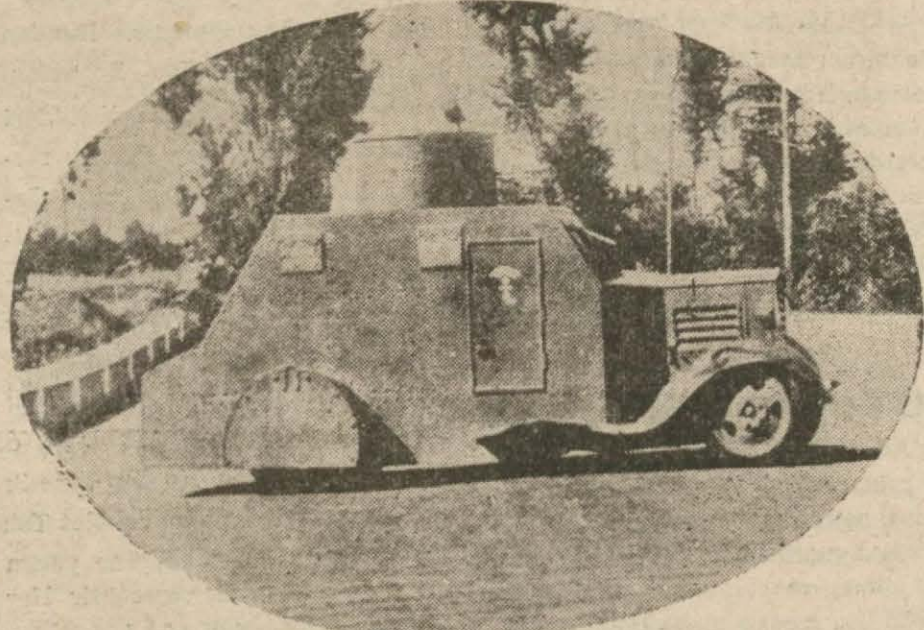
«Şu dakikada Frankonun elinde Alman ve İtalyan markalı 100 bombardıman tayyaresi ve yine aynı markalardan olmak üzere bir o kadar da muharebe tayyaresi vardır. Bu tayyarelerin tiplerini sayalım:

52 Junkers, 51 Hayrkel, 81 Savoya, 135 Kaproni, 32 Fiat C. R., 37 R. O. bunlardan başka da Kant ve Macki deniz tayyareleri.

Frankoya temin edilen İtalyan malzemesi son derece modern malzemedir.

Hükümetçilere gelince, 80 Rus avcı tayyaresi, 510 Fransız Dvoitin, takriben 60 kadar da Rus bombardıman tayyaresi.

Sovyet tayyarelerinin hemen bütün pilotları Ruslardan mürekkeptir. Bu tayyarelerden bazıları İs-

Sovyetlerin Madrid hükûmetine gönderdikleri zırhlı otomobillerden biri

Her iki tarafa kimler ve ne suretle yardım ediyorlar?

panyollara, bazıları da dünyanın dört bucağından koşup gelen muhtelif milletlere mensup pilotlara bırakılmıştır.

Hükümetçilere ait olsun, milliyetçilere ait olsun, bütün tayyarelerin dörtte üçü, dahili muharebelerin başladığı ilk günlerde İspanyaya gönderilmiştir.

HÜCUM ARABALARI

Her iki ordunun da motorleşmesi ancak ecnebi yardımla tahakkuk etmiştir. General Frankonun aşağı yukarı 80 tankı vardır. Bunlar iki kişilik tanklardır. Bir kısmı Alman modelidir, diğer kısmı da İtalyan Fiat-Ansaldo tipindedir.

Hükümetçilerin tankları daha azdır. Hepsini üçer, dörder kişilik tanklardır ve Sovyet markalıdır. Hükümetçilerin bundan başka yirmi zırhlı otomobilleri vardır. Tanklara karşı kullanılan toplar ve sairer ayrı...

FRANKO ÜÇ DEFA YAKAYI SIYIRDI

Her iki tarafın da erkânharbiyeleri ve mütehassısları ecnebi olmak üzere hücum kıtaları vardır. Barselonun havadan müdafaasının Ruslara bırakılmış olduğu söylenmektedir. Diğer taraftan da âsilerin işgali altında bulunan şehirlerin havadan müdafaasını Almanlar deruhte etmişlerdir.

1 — Geçen temmuz ve ağustosta 81 Savoya ve 52 Junker markalı kırk tayyare sayesinde General Franko Fasta bulunan kıtaatını İspanya topraklarına geçirmiş muvaffak olmuştu. Çünkü o zamanlar Cebelüttarik Boğazı, hükümet filosunun tehdidi altında bulunuyordu. Afrikalı kıtaat İspanya topraklarına geldikten sonra, askeri harekâta faaliyet başladı.

(Devamı 6 ncı sayıfada)

HIKAYE

Yazan: L. Tolstoy

Çeviren: A. Ş. Lâç

Büyük bir fark!

Sabahın saat beşinde klüpten dönmüştü. Adeti üzere soyunma odasına girdi. Elbiselerini çıkarcacı yerde sandalyeye oturdu. Elleri yana sarktı. Bişuş bir halde beş dakika veya on dakika, belki de bir saat böylece kaldı. Fakat o, bunun farkında değildi.

— Allah belâsını versin, berbat gidiyor şansım bu hafta -kendine bağırı-

Kapı açıldı. Üzerinde pijamalar, ayağında bir yeşil terlik, sarı saçlı, yeşil gözlü tombul karısı içeriye girdi.

— Ne oldu yine? -Genç kadın kocasına dışlarını gıcırdatarak baktı ve söylendi- Ha, yine ne oldu? Mişo söyle bakayım ne oldu?

— Mahvoldum. İşte ne oldu.

— Kumar mı oynadın?

— Evet!

— E.. ne oldu?

— Ne mi oldu?.. Mahvoldum..

— Sana ne kadar yalvarmıştım..

ne kadar rica etmiştim..

Genç kadın ona acıyordu. Fakat kendisine kim acıyacaktı. Her gece onu uyumadan sabahlara kadar beklemişti. İçi sızıyordu:

— Ah zavallı! ne kadar kaybet-

tin?

O başını iki elleri arasına almıştı.

— Hepsini! hepsini değil, hep-

sinden de fazlasını! bütün kendiminki ve bütün hükümetinkini!

Beni döv! Bana istediğini yap.

Ben mahvoldum artık! -elleriyle yüzünü kapadı- sana başka bir şey söyleyemem.

— Mişo, Mişo, dinle! Kalbin bana da merhamet etsin. Ben de Allahın kulumum. Sabaha kadar bir saniye bile gözümü kapamadım. Seni bekledim. İstirap çektim. Ve şimdi mükâfatı bu! Bari söyle, ne kadar?

— O kadar... Ne ben ödeyebilirim, ne de başkası! Her şey bitti. Kaçayım, fakat nasıl?

Ümitle karısına bakıyordu. «Ne kadar güzel!» diye kendi kendine

mırıldandı ve sonra karısının elini avuçlarının içine aldı. Karısı tekerrar sordu:

— Mişo, söyle bakayım bunu nasıl yaptın?

O, cigara paketini açtı, cigaraların birini yakıp birini söndürürken anlattı:

— Hep kazanacağım ümidiyle... Fakat, ben hakikaten bir şanssızım.. Ben sana da lââyk değilim.. beni bırak! benden ayrıl! Fakat beni affet! Son defa beni affet! Elimde değildi...

Ağlamağa başladı. Ve karısını kucakladı.

— Ne yapalım şimdi?

— Mahvoldum, mahvoldum. Seni beni affet!

Karısını tekrar kucaklamak istedi. Fakat karısı hiddetle kendisini çekti:

— Seni sefil seni! Erkekler! her şey yolunda olduğu zaman kahr ve manîlik taşlarlar. Fakat felâket gözleri önüne gelince şaşırır kalırlar! ve hiç bir şeye yaramazlar!

Anlat bakayım nasıl oldu?

Ve o anlattı: Hükümetin parasını bankaya götürürken yolda «Kekraskov» a rast geldiğini. Bunun kendisini evine davet ettiği ve gayri ihtiyari kumara tuttuklarını ve bütün parayı kaybettğini söyledi. Karısı onu sonuna kadar dinledi. O sözünü bitirmeye:

— Budala -dedi karısı- hepsi bu kadar mı? Parayı kumara vermek gayri ihtiyari olur mu? Bu bir nevi hastalık!

— Beni öldür, ne istersen yap bana!

— Ben seni büsbütün mahvetmek değil kurtarmak istiyorum. Her zaman yaptığım gibi. Fakat sen bana başka türlü mukabelede bulunuyorsun zarar yok!

— Beni döv! Döv beni! Belki zaman bana böyle bakmazsın!

— Bak, dinle beni. Benim dü-

(Yazısı 6 ncı sayıfada)

Güyan'a sürülen Türk polisinin hakikî hatıraları: 21

Hapishanede iş yaparak para kazanan bir san'atkâr olmuştum

Bu esnada duyduğum heyecanı mümkün değil izah edemem. Şaşıp kalmıştım. Omuzlarımı kuvvetle saran iki el, bana sanki ebedi bir hürriyet bahşetmiş gibi, kendimden geçmiş, ve dilimi kilitliyen o eşsiz sevincin tesiri altında tek kelime söyleyemez duruma gelmiştim.

— Cemil, kardeşim, tanımazsın beni, Erzurumlu Süleymanım ben.

Gözlerime hücum eden yaşları saklıyamadım. Beni okşayan ve ruhuma engin ve tatlı coşkunluklar veren bu sesi dinliyerek ağlamak, duymakta olduğum vatan hasretini göz yaşlarımla söndür-

mek, yurtdaşımın kollarına kapılarak kendimi, ona ısıdırmak istiyordum.

— Ağlama, benim canım kardeşim, geçer her şey, geçecektir emin ol..

Ve oturup göz yaşlarımızı silerek konuşmağa başladık. Süleyman, Erzurumlu imiş. Bundan üç sene önce Marsilyaya gelerek tayyare fabrikasına yerleşmiş. Dört ay evvel de bir Fransız amelesile aralarında vaki dövüşme neticesi dört ay hapse mahkûm edilerek Sen Piyere atılmış. Beni, kendi koğuşundaki İstanbullulardan öğrenmiş.

On beş gün sonra koğuşumu değiştirdiler. Burası daha geniş ve sayımız sekizdi. Arkadaşlar; ca-susluktan suçlu Alman Hanri, diğer Alman Waysberg, benimle birlikte gelen Rum Teodos, Ermeniler, Cezayirli Abdülkadir Ceylânî, ve Senegalli Fransız askeri N. bu Nero ve saire...

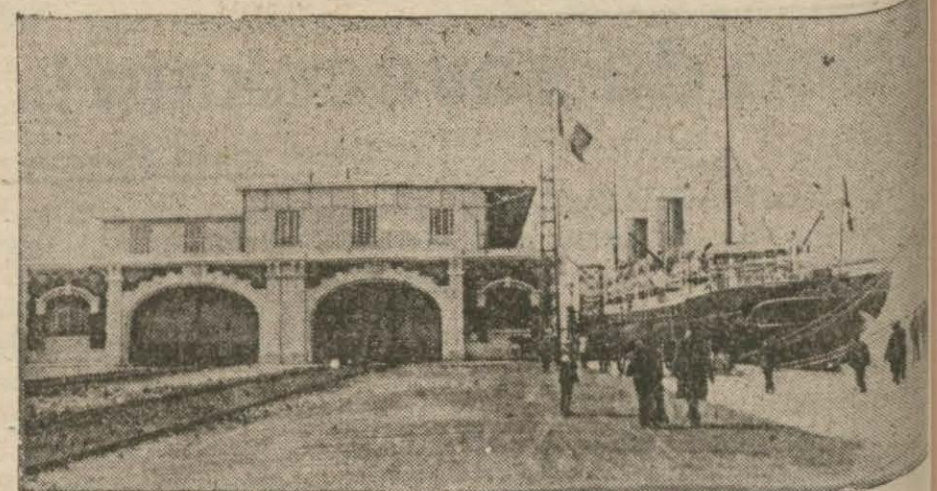
Fransız katlarına tahliye hakında verdiğimiz istidalar cevapsız kaldı. Babamın İstanbuldan yaptığı müracaatlara da karşılık verilmemiş. Sen Piyerden diğer bir hapishaneye nakledilip edilmeyeceğimi, kürek mahkûmları için sonradan tatbik edilecek daha ağır bir ceza mevcut olup olmadığını bil-

meden meclûlat içerisinde yuvarlanıp gidiyordum.

Bir gün Hanri kaçmamız hakkında teklifte bulundu. Ziyaretine gelen bir kadın dostunun temin ettiği küçük bir destere ile divardaki pencerenin demirlerini kesecek ve çalışmanın sona ereceği gece birlikte kaçacaktık. Hapishane dışında iyi tertibat alınmıştı. Dostu bir otomobille bizi bekleyecek ve Almanya hududuna dahil olduktan sonra korkumuz kalmıyacaktı. Orada refahımız esbabı daha şimdiden müemmeldi.

Bu adamın da iç yüzünü bilmediğim cihetle teklifini kabul eder görünmedim. Bir Türk polisinin kaçmayı düşünmeyeceğini ve esasen hükümetimin beni nerede ise kurtaracağını ve fakat kendileri bu işde muvaffak olurlarsa keyifti hiç bir suretle ifşa etmeyeceğini mi söyledim.

Odanın duvarı dibinde küçük bir delik vardı. Sonradan öğrendik: Hanri, fikrini yazdığı bir kâğıdı bitişigimizdeki odada yatan kendi milletinden bir arkadaşına sunmuş. Tezkerede; maksadın tahakkuku -

Güyaandan dönüşte uğradığımız Haer limanının rıhtımı suya düşmüş bulunuyordu.

Bir buçuk ay kadar bu tevkifat nede kaldıktan sonra bir gün anırsızın gelen nöbetçi gardiyanı tarafından çağırılarak yalnız bir odaya atıldım. Benimle birlikte daha on beş kişi başka başka odalara hapsedildikleri halde birbirimizden habersizdik.

Dar bir odada yalnız başıma hiç uyumamış olarak geçirdiğim (Devamı var)

ANA

“Çocuğumu sağlam çıkarın, zarar yok, ben öleyim, yavrumu bir kerecik olsun öpeyim!,,

Bunu söyleyen, hayatına mal olabilecek tehlikeli bir ameliyat karşısında ancak yavrusunu görmek isteyen bir Türk anasıdır

Başka memleketlerde düşürülen çocuklar, doğan çocuklardan bir kaç misli fazla!

Bize çok dikkate değer sözler söyleyen Profesör doktor Tevfik Remzi

Gazeteler her gün, insanlığın başına yeni bir felâket getirecek olan bir yakın harbin patlamak üzere olduğunu haber veren yazı ve resimlerle dolu...

Menfaat ve ihtiras duygularıyla dünyayı kana boyayacak korkunç harp vesaiti durmadan bütün sür'at ve kuvvetle çoğalıyor; insan neslini imha edecek fennin bu vasıtalarına galebe çalmak isteyen milletler, nüfuslarını arttırmak için büyük fedakârlıklar yapıyorlar.

Cumhuriyet Türkiye'sinin en büyük hareketlerinden biri de, şüphesiz ki, nüfusun artmasını temin etmektir.

Ulusal varlığımızda, fennin çocuk doğumuna faydalı çalışmalarının halka bahşettiği itimadı öğrenmek arzusuyla, kadın hastahkları mütehassısı kıymetli ve güzide profesör Tevfik Remzinin Taksimdeki evini bulmakta hiç de güçlük çekmedim.

★ Kıymetli doktor Tevfik Remziye sordum:

— Çocuk doğumu dün nazaran artıyor mu, azalıyor mu?

Gözlüklerinin altında zekâ ile ışıltıyan gözleri gülümseyerek:

— Harp sonu dünyasının en mühim meselelerinden birisi de, içtimai sefaletle mani olmak için alınacak tedbirlerin esaslı olarak, nüfusun sayısını mı yoksa keyfiyet ve kalitesi mi daha mühimdir? sualine cevap vermeye başlamıştır. Netice şu olmuştur ki, Almanya ve İtalya müthiş tedbirlerle yurttaşlarının adedini arttırmaya çalışıyorlar...

Türkiyemiz için mesele şudur: Nüfusumuzun artması lazımdır; artıyor ve artacaktır.

Cumhuriyet Türkiye'sindeki istikrar ve içtimai terakkiler neticesi, Türk kadınının doğurma iradesi kuvvetlenmiştir.

— Fennin akıllara hayret veren terakkisi, çocuğun doğumundan evvel cinsini tayin edebiliyor mu?

— Bu suale bir çok cevaplar verilmişse de yalandır. Doğacak çocuğun cinsi, esas yumurtacıkta gizlidir. Bunu fen nasıl anlar?.. Yalnız, hayrettir ki, harplerden sonra erkek çocuk doğumu fazlasıyla artar.

— Sebep? demekten kendimi alamadım.

Doktor gayet sakin:

— Bunun sebebini biz de bilmiyoruz. Bize bunu, harp sonu istatistikleri isbat ediyor. Fen bunun sebebini çok araştırmıştır; fakat, ne yazık ki, bütün hummalı meşaisi boşa gitmiştir.

Harpten sonra doğan çocuklar ekseriya erkek oluyorlarmış!

— Medeni cemiyetlerde mi, yoksa iptidai cemiyetlerde mi, daha çok çocuk düşürme vakalarına tesadüf edilir? Kıymetli doktor, bu sualimi endişe ile karşıladı:

— Çocuk düşürmek...

Bu hareketi irtikâp edenler cemiyetin ve insanlığın en iğrenç, gaddar insanlarıdır. Çok şükür ki, sevinmeliyiz; bizde çocuk düşürme hâdisesi ancak bazı şehirlerde yapılan felâketler. Umumiyetle Türk kadını çocuğu sever ve vicdanen

Türk anasının kucağı kahramanların beşiğidir

çocuk düşürmekten korkar.

Türk kadınının sıcak kucağı kahramanların beşiğidir. Ben uzun senelerdenberi içinde yaşadığım kadının hastahkları kliniklerinde göz

Röportajı yapan:

Niyazi ACUN

lerimi yaşartan neler görürüm... şimdiki... Doğurduğu sekiz, on çocuğu kaybeden kadın, tekrar çocuk yapmak saadetine nail olmak arzusuyla hayatına mal olacak olan ne büyük tehlikeli ameliyatlara katlanmıyor!..

Çocuk düşürmek ruhi tereddidi ve ahlâksızlığın âlâmetidir. Bu gizli cinayetlerin vasıtası ve yardımcısı olan eller kırılmalıdır.

En çok çocuk düşürme hâdisesi garptedir. İstatistikler gösteriyor ki, her memlekette, doğan çocuklardan daha fazlası düşürülüyor..

— Kadınlar, güzel kalmak için mi çocuk düşürüyorlar?

— Rahat yaşamak ve güzel kalmak için çocuk düşürmeyi tasarlıyanlar yanlış hesap ediyorlar: Çünkü; çocuk yalnız içtimai bir ihtiyaç değil, bir kadının uzvi ihtiyacıdır. Bir kadının ruhi ve bedeni tekâmülü çocuk doğurduktan sonra başlar...

Doğuran kadın, insan nevinin (idileştirilmesine) hizmet eden tam kadın vasfını alır ve cinsiyetin ideal vazifesini ifa eder.

Cemiyet, mümkün iken çocuk yapmayan kadına sırtını çevirmelidir. Tabiat, kadını; cinsiyetini, insan nevinin idileşmesine hasretmek kudretile beslemektedir.

— Meslek hayatınızda sizi üzen ve sevindiren hatıralarınızdan bahseder misiniz?

Bir kaç saniye düşündü ve hatıralarının en unutulmazını anlatmaya başladı:

— Meslek hayatımda çok heyecanlı şeyler gördüm; fakat, bunlardan birisi şudur ki, ben, bunu asla unutmam.

Kemikleri dar olduğundan çocuğunu doğuramayan bir kadın kliniğe getirildi.

Kadının karnını yarmak suretile çocuğu kolayca ve sağ olarak alabilirdim; lakin, vakit pek geciktirilmişti. Rahim iltihap yapmış.

Karın ameliyatı yapılırsa annenin hayatı büyük tehlikeye girecek. Rahimdeki canlı çocuğu par-

(Devamı 7 nci sahifede)

Bir hastahane de çocuk bakımı

Deniz

Denizin sesini duyuyoruz: “Bana gelin! Bana gelin!,,

Aylardır denizin hasretini çeken bütün İstanbul yaz günlerini bekliyor!

Bu yıl deniz sporu ve deniz eğlenceleri her yıldan daha fazla rağbet göreceğe benziyor

Yaz geliyor... bir iki ay sonra denizden ayrılmak istemiyen insanların şen kahkahaları kulaklarımızı dolduracak. Bu mevsime girerken gözlerimizin deniz suları arasında aradığı bir şey vardır: Spor.

İşte bu mevsimde spor hareketi her zamankinden canlıdır. Bu yıl yazı girerken İstanbul'da deniz sporlarının her senekinden daha canlı geçeceği anlaşıyor.

Dört tarafı denizle çevrilen İstanbul'da iddialı spor müsabakası olabilen bir iki hareket görülür. Halbuki başka memleketlerde yüzme, kürek, kotra yarışları, hülâsa deniz sporunun bin bir çeşid ücât edilir.

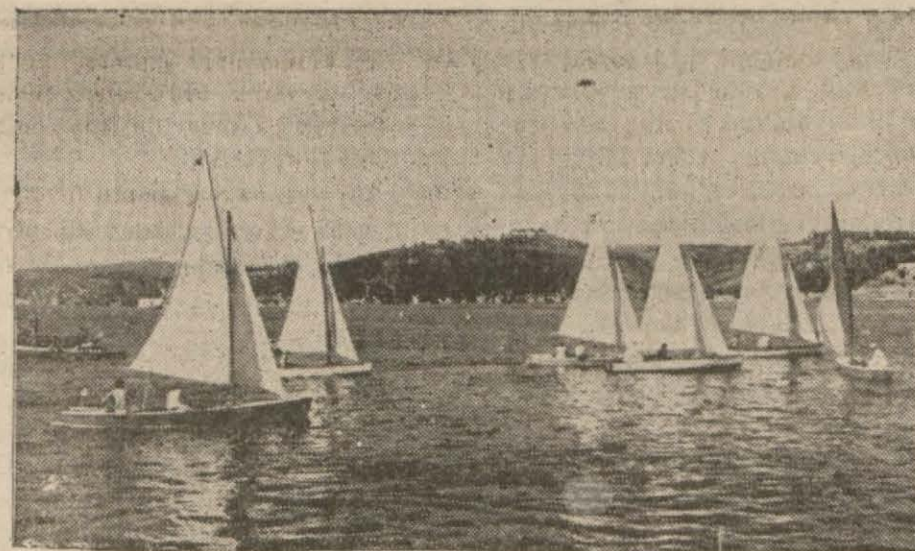
Artık İstanbul sahillerinde yal

Deniz... İlkbaharın daha birinci günlerinde içimizde denize kavuşmak için kuvvet bulabiliyoruz. Gözlerimiz kapanınca sıcak kumlu kıyılarda küme küme insanın denizde neşe çığlıklarıyla cümbüş yaptığını veya beyaz bir yelkenlinin mavi deniz üzerinde akislerini görebiliyoruz.

İstanbulcuların bu yıl Floryada, Adada, Suadiyede, Modada ve Karadeniz sularının en yakınında bulunan Altınkum'daki serbest deniz sporlarından başka iddialı yelken yarışlarında, yüzmelerde du-yacakları zevk tasavvurunu hari-cindedir.

Yüzmede

Yüzmede her sene olduğu gi-

Boğazda yelkenliler

nız uçuşan martiler değil, yarışan sporcular ve onları alkışlayan spotcu insan toplulukları görmek istiyoruz. Yapabildiğimiz yüzme ve kürek yarışlarına klüpgüllük gayretile güdülen hayaller yerine, sporcunun asaletine yakışacak hareketler artık bizim itiyatlarımızdan olmalı.

Denizcilik federasyonunun bu yıl için bütün Türk sahillerinde tertip edeceği müsabakaların kararını şimdiden vermiş olması icap eder. Gençliği yalnız futbola bağlamak doğru değildir.

Şirketi Hayriyenin yapmaya çalıştığı yüzme havuzu işine denizcilik federasyonunun da iştirak etmesi lüzumu hissedilen meseledir.

Geçen yaz Modada yapılan deniz yarışları İstanbulcuların denize karşı gösterdikleri alâka inkâr edilemez. Şu halde deniz sporlarını ihmal etmek kabahati sporcuların değil, spor işini idare eden sporları federasyonunun üstünde kalıyor. Kısaca söylemek ve dinletmek isteriz ki elde bol elaman ve tabiatın geniş müsaadesi varken niçin bu iş için çalışılmıyor?

Bugün İstanbul'da denizcilikle uğraşan ona yakın klüp var fakat her yıl yapılan müsabakalara bunların ancak üç dört tanesi iştirak ediyor.

Buraya kadar yazdıklarımız içimizde güçlükle saklıyabildiğimiz acılardır ki her yıl yazı girerken elde olmanın bir his bize bu yolda yazılar yazdırır.

bi bu yaz da şehirler arası birincilik müsabakaları yapılacak. Kocaeli mintakasının yüzücüleri geçen

yıllarda kazandıkları muvaffakiyetli müsabakaların verdiği kuvvetle bu yıl daha iyi neticeler alacakları muhakkak olduğuna göre bu müsabaka baştan başa kayıyacakları olmalıdır. Beykoz her yıl yeni bir muvaffakiyet kazanan denizcilik kısmından yeni mevsim için daha çok şeyler beklenilebilir.

Rakipler

Yelken yarışlarında birbirine rakip iki şehir var: İzmir, İstanbul. Her sene daha fazla artan rekabet aradaki farkın küçüklüğü ile ehemmiyetlidir.

Yelkencilikte birinciliği İzmir'e kaptırmak niyetinde olmayan İstanbul denizcileri (Bu müsabakalar İstanbul'da yapıldığı takdirde) (Devamı 6 ncı sahifede)

DE NİZ
MEVSİMİ
GELİYOR

Üç komita

Makedonya komitacıları arasında 13 yıl

- 21 -

Balgariyan Türk gençlerinin Sofyada bir toplantısı. Çeteler bu gençlerin ekserisini anayurda göç etmeye mecbur etmişlerdir

rinde geçirebilmeliğim için dostları vasıtasıyla teşebbüsa girişmişlerdi.

Ben Varnadan nereye götürüleceğimi düşünmiye ve şayet tekrar Razgrada iade edilsem orada çetelerle karşılaşacağım feci vaziyetleri düşünmiye başlamıştım, bunları düşündükçe başımın içinde bir uğultu duyur gibi oluyordum. Şu Razgraddaki çan seslerinin uğultusu gibi bir şey..

Yine gece olmuştu, kahraman Türk çocuğu ve Varna Tümen Cemiyeti Reisi Ömer Kâşif ile, dostum hamamcı Mehmet beyler imdadına yetişmek için Varna içinde başvurmadık yer bırakmamışlardı. Onların bu teşebbüsüne ne tice vermiş ve ben serseriler koğuşundan alınarak, Bulgar polisi'nin nezareti altında daha temiz bir odaya naklolunmuştum.

fakat, nereye sevkedileceğimi, ne olacağımı öğrenebilmek mümkün olmadığı için meraktan çathıyordum, sabaha kadar uyuyamadım. Razgrada mı iade edilecektim yoksa, Sofyaya mı?.. Bu muammayı çözebilmek için zihnimi işletiyor, yoruyor, bunaltıyor, cigara ciğaremezi. Çünkü, benim vaziyetimin de onunkinde daha iyi değildi. Hatâ, bu dakikada benim içinde bulunduğum vaziyet daha korkulu ve meşhûktü. Çünkü ben ne olacağımı bilmiyordum. O, hiç olmasa çekeceği cezanın yılını biliyor ve kafasından, saatleri, günleri sayarak kurtulacağı günden sonraki hayatı için yeni plânlar çiziyor, yeni ümitler besliyordu. Ben, genç Türk çocuğu ile başbaşa vererek Varna tevkifhanesinde dertleştiğim bir iki saat, ölüncüye kadar aklımdan çıkmıyacaktır. İnsanlar, müşkül dakikalarında, kendi dardını dinletecek ve derdile hemderd olacak vefakâr arkadaşlar bulunca, seviyesine, içtimai mevkiine, bileklerinde kelepçe ve zincir şakırtılarından çıkan haşın seslere rağmen can ciğer olarak bunlarla samimileşiyor, dert ortağı oluyor. Bu Türk genci bana Kırcaali hapishanesinden Varna mahkememesine getirildiğini ve akşam trenle tekrar Kırcaaliye iade oluncasını söyledi. Aynı koşuştaki bulunduğuma bakarak, benim de akşam trenle sevkedileceğimi anlaşıyordu. Fakat nereye?

Varnalı bazı Türk gençleri her ihtimale karşı Razgrada telgraf kabloları çekerek benim oraya gönderilmeliğimi muhtemel olduğunu ve tedbir alınmasını bildirmişler, (Devamı var)

Can çekişen İspanya

[4 ücül sayfadan devam]

2 - Ağustos ayında Frankoya Alman ve İtalyan markalı kırk kadar bombardıman tayyaresi teslim edilmişti. O sıralarda bu tayyareler eski sistem ve süratli az hükmüt tayyarelerini birer birer düşürmeye başladılar. Topçu kuvvetlerini de düzeltince karşılığında mani kalmadı ve tâ Madride kadar yürüdüler.

3 - Aynı zamanda Malagaya da tevecçü ettiler. Bu şehir de Almanların havadan ve denizden bombardımanları ve İtalyan piyade kit'alarının müdahalesi sayesinde düştü.

MADRİT DE İKİ DEFA KURTULDU

Madrid şehri de yine ecnebi yardımı ile iki defa Frankonun eline düşmekten kurtuldu. İkinciteğrinde Madride Rus tayyareleri, tankları ve topları gelmiye başladı. Bu ay zarfında Madritliler, şehrin semasında mütemadiyen Rus tayyarelerinin dönüp dolışıklarını gördüler. İkinci kânunda ve şubatta âsilerin yaptıkları iki taarruz, beynelmilel teşkilât tarafından gönderilen ecnebi askerlerin de yardımıyla durduruldu.

İspanyada dahilî muharebe başlar başlamaz, ilk yardımın Almanya ve İtalyadan geldiğine şüphe edilemez. Fransa toprağına düşen iki İtalyan tayyaresi, muharebelerden evvel 17 temmuzda gönderilmiş tayyarelerdi. Alman tayyareleri de ağıstostan itibaren gelmiye başlamışlardı. O sıralarda da 18 Fransız tayyaresi Madrid hükûmetine teslim edildi.

Franko kıtaatı Badajoz'u aldıktan sonra Almanlar ve Fransızlar yeni tayyareler gönderdiler. Bütün bunlar ademî müdahale anlaşmasının imza edildiği 18 ağustos tarihinden evvel olan işlerdir. Bundan sonra sevkıyatın arkası kesildi. İtalyanlar birinci teğrin de top ve topçu kıtaatı gönderdi. Fakat asıl bu devre içindedir ki, Sovyetler Madride azim mikyasta yardıma başladılar.

SOVYETLERİN YARDIMI

İlk teğrin ayında Sovyetler, faşist hükûmetlerin Frankoya yardımına muadil denecek bir şekilde Madride silâh, cephane ve malzeme göndermiye başladılar. Franko Alman ve İtalyan tayyarelerini ya peşin para ile, yahut da ticarî anlaşmalarla ödüyordu. Madrid hükûmeti de meşru sahibi olduğu altın para ile ödüyordu. Aynı ay içinde hükûmetçilere bir çok gönüllüler iltihak etti.

Bittabi İtalya ile Almanya boş durmadı, ikinci teğrinde Frankoya kırk İtalyan tayyaresi gönderildi.

O tarihten itibaren Almanlar hava bombardımanlarını, İtalyanlar da karadaki muharebeyi idare etmiye başladılar. İtalyanlar sekiz Sovyet vapurunu batırmak için âsilere hayli yardımda bulundular.

FRANKONUN EMRİNDE 60.000 ECNEBİ VAR

Almanya ile İtalya karşı tarafa iltihak eden gönüllü miktarının kabardığını görünce, bu defa nefer göndermek suretile yardıma başladılar. İlk önce Almanlar, Alman ordusundan topladıkları gönüllüleri göndermişlerdi. Bunların yerikünü üç ayda on beş bini buldu. Buna mukabil İtalyanlar ancak 2.500 kişi göndermişlerdi. Majork adasını işgal eden Rossi'nin kumandasındaki bir kaç yüz İtalyan bundan hariçtir.

Fakat İtalya da sonradan asker sevkıyatını artırdı ve 1 birinci kânunda şubat ortalarına kadar İspanyaya 40.000 kişi gönderdi.

Bunların hepsi bombalarına kadar tamamile teçhiz edilmişti. Mitralyözleri, kamyonları ve benzinli ile bir çok harp malzemesi de gönderildi. İtalya bunların parasını ödedi. Bu kıtaat ile beraber, deniz tayyareleri de İspanya sahillerine hareket ettiler.

Bunlardan başka İspanyada İrlandalı faşist general O'duffi'nin kumandası altında üç bin İrlandalı gönüllü vardır. Hülâsa General Franko emri altında 60.000 kadar ecnebi asker bulundurmaktadır.

HÜKÜMETÇİLERE GELİNCE

Hükûmetçilerin ellerindeki kuvvetleri hesap etmek müşküldür.

HİKÂYE

Büyük bir fark!

[4 ücül sayfadan devam]

şünceme göre şöyle yap! Ben hastayım, biraz evvel sulfato aldım. Ayakta duramıyorum... Şimdi de bu rezalet! Senin de bu şaşkınlığımı... Cesaretsizliğin... Diyorsun ki: «Ne yapayım?» Senin şimdi yapacağın iş her halde en adi şey olacaktır. Şimdi, saat 6. Hemen koş Frimi bul, ve ona vaziyetini anlat!

— Sanki Frim bana acıyacak mı? Ona anlatmakta hiç bir faide yoktur.

— Ah, be kardeş ne kadar budalası! Sanki ben sana, git banka direktörüne, sana emniyet edilen parayı kumara verdiğini söyle diyormuşum! Sen ona Nikoleyevski istasyonunda... Hayır, hayır... Hemen karakola koş. Hayır, saat onda git.. Ve de ki: Ben Heçayevski caddesinden geçenken iki meçhul adam üzerine atıldı ve biri sakallı, diğeri çocuk denecek kadar gençti. Brovniç tabancalarını göğsüme dayadılar ve parayı götürdüler... Ve sonra derhal Frime de bunun aynı söyle

— Anladım -o sigarasını yaktı ve cevap verdi- Fakat Hekraskovdan hakikati öğrenebilirler.

— Ben Hekraskova gideceğim. İcaz edenini söyleyeceğim. Sen merak etme...

Bu hâdisе sabah erkenden apartmanın en üst katında cereyan ediyordu. Aynı apartmanın en alt katında da Pojarski ailesinde akşam saat altıda şu hâdisе oluyordu:

Akşam yemeği yenmişti. Bayan Ostrovska pasta yapmıştı. Ve birazını da ihtiyar dadiya ayırmıştı. Pastaları temiz bir tabağa koydu ve çocuklarına döndü:

— Çocuklar, pastaları dadiya kim götürecektir?

Evde iki çocuk var. Büyüğü erkek altı yaşında, Voka. Küçüğü kız, dört buçuk yaşında Tanyıçka. İkisi de güzel ve neşeli.

— Ben, dedi Voka.

— Ben, ben, ben, ben! -küçük kız atıldı ve yıldırım gibi sandalyeden fırladı-

— Hayır, evvelâ kim cevap ver-diye o! -baba cevap verdi. Çünkü küçük kız her zaman böyle kız -dırmağı ve sonra onu öpüp sevmeyi ihmal etmezdi-

Voka tabağı aldı ve sevinerek gitti. Ana baba masada kahve içiyorlardı ve çocuğu bekliyorlardı. Fakat epey bir zaman geçti. Voka gelmiyordu.

— Tanyıçka, koş sizin odamıza git bakalım Voka ne yapıyor, niçin gelmiyor?

Küçük kız sandalyeden indi. Fakat inerken küçük kaşığını düşürdü. Kaşığı yerden aldı masanın kenarına koydu. Kaşık tekrar düştü. O gülerken koridora koştu ve çocukların odasına girdi. Fakat o da kapısı açılır açılmaz bir vaveyla koptu. Küçük kız şaşırıldı. Voka yatağının kenarına oturmuş. Otondan beygire bakıyor, elinde tabağı tutuyor ve ağlıyordu. Tabak boştu.

— Voka, ne yapıyorsun burada.. Nerede dadının pastaları... ha...?

— Ben... Ben... Ben onları yolda istemiyerek yedim... Ben...

Tanyıçka, vallahi... ben... gayri ihtiyar... Evvelâ biraz yedim... Sonra hepsini...

— Şimdi ne yapacaksın ağabey? — Ben istemiyerek yedim...

Küçük kız düşünmeğe başladı. Erkek çocuk ağlıyordu.

— Voka biliyor musun ne yaparsın -küçük kız dedi- ağlama. Da-

dıya git, ve istemiyerek onları yediğini söyle. Ve affetmesini rica et. Yarın biz ona kendi tatlılarımızı, pastalarımızı veririz. O iyidir bir şey demez.

Voka ağlamasını kesti. Yanaklarındaki yaşları silerken içini çekerek sordu:

— Amma ona nasıl söyleyeyim? — Haydi beraber gidelim.

Onlar beraber gittiler. Ve dadıdan neşeli, mes'ut olarak döndüler.

Çünkü milislere iltihak edenler, Fransa hududundan çok dağınık ve perakende bir halde İspanyaya geçmişlerdi. Maamafih bunların 15.000 kişiyi buldukları tahmin edilmektedir. Yedi bini Madrid cephesindedir. Fakat âsiler bu miktari 35.000 olarak tahmin ediyorlar. Bu gönüllülerin içinde Çinliler ve Ha-beşler bile vardır.

Eski İstanbul batakhaneleri:

KUMAR..

Yazan: M. S. ÇAPAN

- 21 -

Mecidiyeler, altınlar aktarma olmaya başlayınca oyuncu Artine seslendi "Aç bre cancağızım şu elini, şeytan mı var içinde?.."

Kumarhanelerin azrail adını tak-tıkları eski zabta memurlarından Adil Hakkı

ların zarları değiştirerek hile -kârlık yaptıklarını işittiği için, olanca dikkatle Artinin eline bakmaya, hareketlerini kontrola baş-ladı. Hele Artinin mütemadiyen:

— Kestim!

Yapmasından büsbütün işkillendi. Boyuna kaybediyor:

Gümüş mecidiyecikler!

Sarı sarı liracıklar!

Birer birer kendi kesesinden başka cephelere aktarma oluyordu. Nihayet dayanamadı, birşey anladığından değil, yalnız şüphesini izale etmek için Artine bağırdı:

— Aç bre elini cancağızım, şeytan var içinde! Kulağına söyleyip istediğin zarı getiriyorsun.

Artin şaşırdı, avucundaki zarı birdenbire kavanoz edemedi. Tehlike baş göstermişti, baktı olacak gibi değil, telaşa, korku ile zar-ları ağzına aldı, birini yutmak is-terken üçünü birden yuttu. Ve:

— Kustu!

Eski barbut fendbazları içinde üçle oynamaların en meşhurları şunlardır:

Kanbur Mahmut, Kürt Memo, Tırnaklı Rifat, Kapıcı Artin, Kefalouyalı Eftim, Kokulu, Çolak Panayot, Kahveci Ligor (bu üç işçi hâlâ Yunanistandadır). Laz Temel, İbrişim Nazmi, Kaka Ziya, Mazhar, Kunduracı Perikli, (beşi de ölmüştür), Kakodi Hasan, Ermeni Agop ve ilh...

Bugünkü İstanbul'da ahçı O-hannes (yakınlarda öldü), Tahsin, Halil, Çakır, Ovakim, Deveci Ahmet, Abdürrezak, yahudi Kohen, Acem Fettah, Küçük Mehmet Ali, Zare, Herand, İhsan, İbrahim, Bekir piyastosu az olanlardandır.

Bugün, İstanbul kumarbazları'nın en kurnazı -tâbir caizse- kralı (R...) dir. Bağından bir çok vakalar geçmiştir. Şu barbut vakası buluş ve yakalanmadan kurtuluş itibarile hakikaten enteresandır:

(R...) bir gün abani sarıklı bir Konyalı ile barbut oynuyordu. O-kun tabii harbi değildi. (R...) o-küzleri koşmuş, (keriz) edip du-ruyordu. Konyalı bir aralık şüphele helendi:

— Elinde dedi, bir şeyler var gibi geliyor bana!.. Hele bir yol şu elini aç bakayım.

(R...) çok zeki, kararları anı, buluşları güzel, kolay kolay yakalanmıyan bir içsidi. Bunun için, hemen avucundaki zarla yakalan-mamanın qaresini buldu:

— Na sana!.. Elimde ne olacak sanki!..

Diyecek adamın başına vurdu, ve vururken elindeki zarı Konyalı'nın abani sarığının kenarına iliş-tirdi.

Zar bahsini tamamlarken, ko-mik K. Hasan'ın bir tavla fıkrasını daha anlatayım:

Eşsiz san'atkar, Raşit Rıza, mesleğinde olduğu gibi, tavla oyna-makta da hakikaten üstad'dır. Kendisi gibi iyi tavla oynayan K. Hasanla oyun oynamaktan zevk du-yardı. Hasan da onunla karşılaş-maktan sonsuz bir zevk alırdı. Bir kere oyuna başladılar mı, üç gün üç gece oynarlar, tavla başından kalkmazlardı.

Bir arife akşamı, Şehzadebaşın-da Hasan'ın işlettiği kahvede tavla başına geçtiler. Oyun saatlerce sürdü, neticede Raşit Rıza (100) lira kazandı. Ve oyunu bıraktı. K. Hasan oyuna devam etmek arzu -

sunu gösterdi, fakat Raşit Rıza oy-namadı.

Ertesi akşam kahveye gelen Raşit Rıza, doğru Hasan'ın yanına gitti;

— Ver elini öpeyim, dedi. Sa-yende bir bayramlık elbise al-dım.

★

(Paseta)

— Sana bana!

— Kılıç!

Diye iki adla anılan oyunun is-tihaleye uğramış bir şeklidir. Bu da barbut gibi, Küllhanbeylerinin, serserilerin, uygunsuz takımla-rının oynadıkları bir kumardır. A-ralarında tüccardan, iş adamların-dan, hatırlı kimselerden de:

— Puntarcılık!

Edenler vardır.

Kılıç şöyle oynanır:

İlk evvel, kâğıdın kimin yap-a-cığını anlamak için:

— Sayı ziyade!

sine birer kâğıt kaldırılır. İki kâ-ğıttan büyük sayıyı bulan elli iki-lik bir deste kâğıdı eline alır, iyi-ce tarar, karşısındaki de:

— 50 kuruşa ver bir papaz!

— 100 kuruşa bir yedili ver!

Diyecek bir kâğıt ister. Kâğıdı dağıtan bir istiyenin, bir kendisi-nin önüne teker teker kâğıtları a-çmaya başlar, papaz istiyene çıkar-sa kaybeder, o zaman tırapolayı o-na vermeğe mecburdur. Kendisi -ne gelirse, kazanır, kâğıtlar yine onda kalır. Kılıç oyununu iki ki-şi değil, beş, on, on beş kişi birden de oynayabilir. Yalnız sıra bekle-mek, yahut bir kişiye kâğıt açar-ken, başka istiyenler için de aç-mak lazımdır.

(Paseta) yiki iki kişi, beş kişi oynadığı gibi on, on beş kişi de oynayabilir. Oyuncular, eski, oynanmış, iskarta tâbir edilen kâğıtların i-çinden istiyecekleri sayı ve zarat-ları seçerler, masanın üstüne seri-len muşambaya korlar, kâğıda koydukları paranın mikdarını, ta-belâcı muşambaya, sıralanan kâ-ğıdın önüne yazar.

Paseta kesen -yani on beş, yirmi oyuncunun parasına karşı kasa aç-an, mahdud değil çok mikdarda ortaya para koyan adam -kâ-

komik K. Hasan'ın bir karikatürü

ğıtları karıştırır, -istiyen oyuncu -nun kâğıtları alıp karıştırmaya hakkı vardır- destenin ortasından bir kâğıt çeker, bununla destenin ortasına vurur, keser, kestiği kâ-ğıdı vurduğu yerde bırakmaz, ç-

(Devamı var)

(5 nci sayfadan devam)

Denizin sesini Duyuyoruz

maharetli yelken manevraları gös-terecekler. Eger Güneş, G. Saray, Fenerbahçe, Beykoz gibi kuvvetli denizcilere sahip olan klüpler ih-tilâf çıkarmazlarsa yüzme ve kü-rek yarışlarında, su topu maçla-rında İstanbul birinciliğini kazan-mak kolay olmayacaktır.

Yılın sekiz ayında deniz suyuna giremeyenler yakında yapacakları cümüşün verdiği neşe ile şua -diden seviniyorlar.

Murat Kayhan

Dellorman Türkleri şepka kanununun çıkması üzerine sarıklıların atışları şepka, kasket giymeğe başlamışlardı. Fakat, Dobruca çeteleri (Kemaller) kazasının Arslan köyünden olan bu Türkleri anayurda göç etmeye mecbur etmişlerdir.

Süleymanın Sarayında KUDÜS KIZLARI

Tefrika No: 5

Yazan: M. Necdet Tunçer

Süleymanın sarayındaki kadın çokluğu birçok entrikalara ve kıskançlıklara meydan veriyordu. Bedevî kızı, hassa zabıtini avucunun içine almıştı!

Amon Prensi meşhur muhariplerdendi. O güne kadar yaptığı bütün savaşlardan muzaffer olarak dönmişti Beyaz üzümlerle Kara üzümler kavgası!

Süleymanın sarayında zenciler ve yerli Arap kızlarına (kara üzümler) diğerlerine de (beyaz üzümler) derlerdi.

Kara üzümlerle beyaz üzümler birbirleriyle geçinemezlerdi. Bu geçimsizlik bazen o kadar büyür, o derece gürültülere sebebiyet verirdi ki.. Süleyman bile önüne geçemez ve kavgaya önyak olanları ancak cellâtlarla tehdit etmek suretiyle teskin edebilirdi.

Saraydaki kadın çokluğu bir çok entrikalara ve kıskançlıklara meydan verirdi.

Efrayimin babası, (Sahra) nın kulağına, Süleyman ölürse, kendisinin sarayda prensesler gibi yaşayacağını söylemişti.

(Kara üzümler) bu vaatlerle kapılarak faaliyete geçmişti.

Sahra her işde daima Tamara ile karşılaşırdı.

Süleyman, Tamaraya sarayda gizli vazifeler vermişti. Bu mütecessis ve zeki Yahudi kızı sarayda olup bitenleri her gece Süleymana bildirirdi.

Sahra, onun gizli işler peşinde koştuğunu anladığı günden beri ağrıyı denkle atmaya başlamıştı.

Süleyman, Sahrayı da çok sevdi. Onu koynuna almaz, onunla başbaşa kalarak birlikte yemek yemez ve şarap içmezdi. Fakat, onun rakısları Süleymanın neşesini arttırdı. Süleyman şarap içerken ve yemek yerken Sahrayı seyretmek zevkini yenemezdi.

Süleymanın sarayında Sahrayı sevenler çoktu. Amonlular üzerine gidecek olan hassa zabiti Şaon bu Yahudi kızına bayılırdı. Sahra hükümdarın yanından çekildikten sonra, doğrudan Şaonun odasına gider, onunla başbaşa kalarak şarap içer-

ve bu yakışıklı hassa zabitle beraber yemek yerdi.

Sarayda Şaonu seven kızlar yok değildi. Fakat, Şaonun bütün tutkunları bu sert ve inatçı elinde etmenin sırrını keşfedememişlerdi.

Bu sırı ancak Sahra öğrenebilmişti. Şaon haşın bir erkekti. Ve kendisi gibi haşın kadınlardan hoşlanırdı. Sahra onun aradığı kadınlardan biri idi. O fazla nazdan, tevazudan hoşlanmazdı. Kadınlara erkek gibi çekilmek, münakaşa yapmak, hattâ döğüşmek isterdi. Sahra onun arayıp da bulamadığı bir kadındı.

Sahra, o akşam hükümdarın eğlence salonundan Şaonun odasına döndüğü zaman, hassa zabıtini çok neşesiz buldu.

Şaon yeni sefere hazırlandığından bahsediyordu. Sahra onu derhal bu fikrinden vaz geçirmek için:

— Sen buradan uzaklaşırsan, Süleyman senin yerine bir başka zabıt alacak. Döndüğün zaman bu mevkiini kaybedeceksin!

Diye söze başladı.

Şaon:

— Herkes Amonlular üzerine gitmekleğini tavsiye ediyor, dedi, sen de böyle söylüyorsun! Halbuki Amon prensi, Süleymanın tahmini yıkıma çalışan bir adamdır. Kendisi meşhur ve cesur bir muharip olduğu için, yarın Askanlonlularla ittifak ederek Kudüs üzerine yürüyecek olursa, onları nasıl püskürteceğiz? Amon prensi harekete geçmeden burnunu kırmak fırsatını kaçırırsak yazık olacaktır.

Sahra, Efrayimin babasından aldığı cesaretle Şaonu Süleyman aleyhine teşvik etmiye başladı..

— Bunu sen düşünecek değilsin ya!

Süleymanın harp kumandanları var. Onlar düşünsünler. Sen neden kendini üzüyorsun? Masum Yahudileri tazyik edenleri himaye eden hükümdarın peşinden gidenler güne güne azalıyor.. Görmüyor musun?

Şaon bu söze hiddetlendi:

— Süleymanın tahtını, o masum dediğin Yahudiler yıkacak. (Talut) u da beni İsrail hükümdarı intihap eden onlardı. Fakat, kendisini biraz sonra yine onlar katlettiler.

Sahra o gece Şaonu kâfi derecede doldurmuştu. Fazla bir şey söylemedi.

Şaon:

— Hareketimi Süleyman tehir etti. Bu işde gizli bir parmak var.. O parmağı bulsam, parça parça yapacağım. Süleymanı aldatıyorlar. Diye söylenerek yatığına girip yattı.

Sahra da odasına çekildi.

İşte Tamara ile Sahra arasında ilk geçimsizlik habisesi o gece başlamıştı.

Sahranın odası iç avluya bakan hücreler sırasında idi. Oraya gitmek için bir kaç dehlizden geçmesi lâzımdı. Sahra odasına giderken, Tamara ile karşılaştı.

Tamara hiddetle sordu:

— Daha yatmadın mı, Sahra? Halbuki hükümdarın yanından ayrılmış bir kaç saat oldu..

— Rakkaselerden birinin odasında kalmışım.

Tamara gözlerini süzerek başını salladı:

— Yalan söylüyorsun, Sahra! Sen Şaonun odasında idin!

Sahra birdenbire şaşırıldı. Hiddetle gözlerini açarak bağırdı:

— Akşamdan beri beni takip mi ediyordun? Ben hükümdarın huzurundaki rakıslarımı bitirdikten sonra istediğim kimsenin odasına gidebilirim. (Arkası var)

buldu.

T. X. bu lâmbayı muayene etti, düğmesine basmak üzere iken Kara müthiş bir sayha kopardı:

— Dokunma! düğmeye dokunma!

T. X. sordu:

— Dokunursam ne olur? Bir infilâk filân mı?

— Hayır! hayır!

T. X. bu esrarengiz lâmbayı yere doğru çevirdi ve hafifçe düğmeye dokundu.

O anda yere doğru fıskiye halinde bir mayı fışkırdı. Yerdeki kilimin hemen rengi değişti ve aynı zamanda keskin kokulu bir duman meydana geldi. T. X. sapsarı kesilen Yunanlının yüzüne baktı.

— Vah, vah, vah, siz cebinizde hep böyle vitriyol mu taşıyorsunuz?

Kara kendisini toplamaya çalışıyordu.

— Yemin ederim ki, bunu kullanmak için üzerimde taşıyıyorum. Ancak düşmanları korkutmak için böyle bir tedbire lüzum gördüm. Hakkımdaki şüphelerinizi tamamen yersiz ve hatta gülünç

ANA

(5 nci sahifeden devam)

çalışıp çıkarırsak kadının hayatı kurtulmuş olacak.

Bu elim vaziyeti büyük bir ezza duyarak kadına söyledim.

Kadın, bana, göz yaşlarıyla katli olarak şu ricada bulundu:

— Çocukumu canlı olarak kucağıma veriniz, onu, bir kere öpeyim; sonra ölüme razıyım. Çocukuma elbet merhametli insanlar bakarlar, büyütürler ve yavrum da beni hayırla anar, dedi.

Bu cevap karşısında duyduğum heyecan ve tesiri tarif edemem. İşte, bu kadın tam Türk anasıdır.. Ben de mümkün olan her şeyi bütün mevcudiyetimle yaptım ve bu fedakâr Türk anasına sağ olarak çocuğunu verdim, kendisini de yataatabildim. Bugün ana, oğul ikisi de hayattadırlar.

Benim şahsi saadetimin biricik membaı bu gibi vak'alarda oynadığım roldür.

Bu misal Türk anasının, evlâdına karşı olan büyüklüğünün yeğâne tarifidir sanırım. Bunun yanında eğlence ve hoddinlik yüzünden çocuktan kaçan kadın ne berbat bir şeydir.

Çok misallerle hakiki Türk kadını asla dejenere değildir ve böyle garabetlere asla düşemez.

— Kadın hangi yaşta evlenmeli ve hangi yaşta çocuk doğurmalıdır?

— Vasatî ailelerde kızlar 18 yaşında evlenirler ve iyi büyümüş bir kızın 18, 19 yaşında iken çocuğu olur.

— Bir kadın kaç çocuk doğurmalıdır?

— Ailelerin malî vaziyetlerini düşünmek gerektir. Bizim milli bakımdan her ailede 2, 4 çocuk muhakkak olmalıdır.

— Çalışan bir kadının çocuk yapması, yapmaması hakkındaki düşünceleriniz?

— Çalışan kadın pek alâ anne olabilir. Yeni iş kanunumuz bunları himaye ediyor ve milli hissi olan patronların bu gibi anneleri koruması, bize, en ziyade yakışan bir harekettir.

— Çocuk yapan bir kadının en büyük rahatsızlığı nedir?

— Çocuk yapan bir kadının en büyük tehlikesi lohusalık hummasıdır. Ebe ve hekimlerin mikropla mücadeleleri bunun önüne geçebilir.

— Nüfusun artması için ne yapmak lâzımdır?

— Çocuk meselesi millî davalarından biridir. Doğuran kadının, doğumun ve doğan çocuğun himayesiyle nüfus artar.

— Çocuk doğuran ve doğurmayan kadınlar hangi tabakalardan dır?

— Türk kadını çok velûttur. Kadının iradî akameti bizde bir mesele teşkil etmez. Türk kadını normaldir, iyi anadır.

Her sınıfa mensup kadınlardan en ziyade çocuk yapmayı şiddetle isteyen köylülerdir. Bazı müstesna şehirli kadınlarımız çocuk yapmıyorlar. Buna rağmen, hakiki Türk aileleri 6-7 çocuk sahibidirler.

Bizde sefahat ve tereddî kadını diye hususî bir sınıf kadın yoktur. Bu sebeple (çocuktan kaçmak) bizde içtimai bir tehlike halinde değildir. Türk anası, dünyanın en iyi anasıdır ve bizim mukaddes tanıdığımız bir varlıktır.

Onun kucağı kahrâmanlar beşigildir.

Nivazi Acun

1 Nisanda başlıyor Bayanı tanıyor musunuz?

Müşabaka komitesi hazırlıklarını bitirmiştir. Müşabakaya 1 Nisanda başlıyoruz. 1 Nisan günü gazetemizin müşabaka sütununda basacağımız bayan resmini heyecanla bekleyiniz. Nisanın birinde neşre edeceğimiz «1» numaralı resmi tanımak için şimdiden hazırlanınız. «Bayanı tanıyor musunuz?» sualine mutlaka doğru cevap vermiye çalışınız.

Müşabakamız, Nisanın otuzuncu günü nihayet bulmuş olacaktır. Bu müşabakamıza iştirâk edebilmek için en az yirmi resmi tanımak lâzımdır. Bu suretle 500 okuyucumuza çok zengin hediye ve mükâfatlar vereceğiz.

Resimler sıra numarasıyla neşre edilecektir. Aşağıda nümunesini koyduğumuz müşabaka kuponunu doldurarak posta ile ve «Müşabaka memurluğu» adresine göndermek lâzımdır.

Müşabakamız, sizi hem alâkadar edecek, eğlendirecek; hem de zengin hediye ve mükâfatlar kazandıracaktır.

Hediyelerimiz

Derece alan okuyucularımıza vereceğimiz hediye ve mükâfatları hazırlamış bulunuyoruz. Bunlar arasında çok nadide, şık ve kıymetli eşya ve mükâfatlar vardır. Müşabakamız, sizi zengin edilecek, ihtiyacınız olan bir eşyaya sizi kavuşturacaktır. Hediye ve mükâfatlarımız mütehasşs bir heyet tarafından seçilmiştir. Ge-

lecek cevaplar çok ciddi ve titiz bir itina ile tasnif edilecek, kazanan dereceleri gayet bitaraf bir şekilde tayin olunacaktır.

Hediyelerimiz arasında şunlar vardır:

- 1 — Kadın eşyası ve zineti,
- 2 — Erkek eşyası ve levazımatı,
- 3 — Ev eşyası ve levazımatı,
- 4 — Para mükâfatı,
- 5 — Muhtelif hediye ve mükâfatlar...

Derece alacak 500 okuyucumuz sıra ile, bu hediyelerden birine kavuşacaklardır.

Kimin resimlerini basacağız?

Neşre edeceğimiz 30 fotoğraf tannmış bayanların, her gün gazetelerde gördüğünüz maruf kadınların resimleridir. Resimlerimizin kime ait olduğunu anlayabilmek için, zekânızı, hafızanızı işleteceksiniz. Biz :

- 1 — Tarihteki meşhur kadınlar,
- 2 — Zamanımızdaki meşhur kadınlar,
- 3 — Sinema ve tiyatro artistleri,
- 4 — Diplomât kadınlar,
- 5 — Âlim kadınlar.

Arasından istediğimiz bir bayanın resmini basacağız. Ve siz, bu resmin kime ait olduğunu bulacaksınız. Cevap verirken, bu bayanın isminin evveline meselâ «Kimya âlimi», «sinema artisti» diye yazmak lâzımdır.

Müşabaka kuponu nümunesi işte budur:

Son Telgrafın Müşabaka Kuponu

No: 1.

Bu Resim _____ nin fotoğrafı olduğunu bildiririm.

ADRES:

İMZA

Polis romanı: 22

Karanlıkta bir ışık

Yazan: Edgar Valas
Çeviren: Muammer Alatur

— Bu kasa, benim görüp anladığıma göre, bir Mağnus kasasıdır. Eline tutuşturduğunuz anahtar ise Şub markalı bir anahtardır. Halbuki bugüne kadar edindiğim tecrübeler nazaran, Şub anahtarları Mağnus kasalarını açmaz.

Karanın canı sıkılır gibi oldu:

— Sahi, dedi, ben de amma dalgın adamım ha! Asıl anahtarları bana bıraktığımı şimdi hatırladım. Eve sabahleyin döndüğüm için dalgınlığıma affedersiniz. Şimdi birisini gönderip anahtarları getirteceğim.

— Rica ederim, hiç zahmet etmeyiniz.

T. X. ceketinin cebinden bir küçük kutu çıkardı, açtı. İçinde acıip şekillerde gelişen bir kaç alet var-

dı. Bunlardan bir tanesini aldı.

Kara endişe ile sordu:

— Ne yapmak istiyorsunuz?

— Şimdi görürsünüz.

T. X. harikulâde bir el çabukluğile elindeki aleti, kasanın küçük anahtar deliğinden içeriye soktu ve dikkatle çevirdi. Nihayet aleti çekti ve kasanın kapısı açıldı:

— Görüyorsunuz ya, dedi, bir kasayı açmak ne kadar kolay şeymiş!

Kara birdenbire değişmişti. Şimdi Meredit'ateşler saçan bir gözle bakıyordu. Sanki çıldırmıştı. Birden bire açılan kasa ile Meredit'in arasına girdi:

— Azizim, dedi, artık bu lâfife hayli uzun sürdü, zannederim. Eğer bu kasanın muhteviyatını yok-

lamak istiyorsanız, elinizdeki taharri emrini görmek isterim.

T. X. omuzlarını silkti, elindeki küçük aleti tekrar kutuya yerleştirdi, dedi ki:

— Kara, siz de pek tuhaf insan-sınız. Bu kasanın muhteviyatını bizzat gözden geçirmek için deminden beri ısrar eden siz değil misiniz? Tabii ben manevranza kapılmadım. Ben zaten sizin ne kasayı yoklatmak, ne de Con Leksman'ın nerelerde olduğunu bana söylemek istemediğinizi pek iyi biliyordum.

Bu sözler tesirini gösterdi.

Kara'nın yüzü hiddetten takallus etti. İnsan çehresinde vahşi bir mahlûka benziyordu.

İki elini arkasına saklıyarak:

— Siz... siz... diye kekeleydi.

Tam o esnada Kara'nın iki eli de aşağıya iniverdi. Çünkü T. X. ta-

bancasını göğsüne dayamıştı. Sol elini de Yunanlı'nın sol cebine daldırmıştı.

Kemali hayretle gördü ki, bu cepte ne tabanca var, ne bıçak! Fakat bir nevi elektrik cep lâmbası

duysa beni affedeceğinize emin bulunuyorum. Yalnız hakkımdaki hislerinizin bozulduğunu ve itimadınızın sarsıldığını tahmin ediyorum.

Eğer şu önümüzdeki akşamların birinde benimle beraber bir yemek yemiye teznül buyursanız, son derece memnun olacağım. Sizin son derece saygı dikkat birisiyle tanıştıracam. Patagonyadan avdet eden Corc Gaterkol'den bahsetmek istiyorum. Bu zat oralarda çok mühim keşiflerde bulunduğunu söylüyor. Sizin bu vadide geniş ihtisazı yakırdan bildiğim için, böyle bir vesile karşısında davetimi mazur göreceğinizi ve reddetmiyeceğinizi ümit ediyorum. Gaterkol hattâ farkına dahi varmaksızın bizi barıştırmıya da sebep olacaktır. Bu suretle kendisinin bana azim bir masrafa mal olan seychatı de hoş görmemiş olacaktır.

Sonun hissiyatına inanmanızı rica ederim.

(Devamı var)

HASAN GAZÖZ ÖZÜ

Meyvalardan ve meyvaların özünden yapılmıştır. Şekersiz meyva tuzu tertibi ve gekerli limonlu şampanya tertibi enfesi nefais neveleri vardır. Harareti teskin ve mideyi tashih eder. Şerbet ve limonata yerine dünyanın her tarafında bu nefis tertipler kullanılmaktadır. Yüzde beş yüz nisbetinde daha ucuz ve daha leziz ve daha nefis olan Hasan gazöz özlerini tercih etmek menfaatiniz icabıdır. Kavanoz içerisinde 25, büyük 35, dört misli 50 kuruştur. Hasan deposu. Ankara, İstanbul, Beyoğlu, Eskişehir, Beşiktaş.

ŞİRKETİ HAYRYİE HİSSEDARLARININ FEVKALÂDE TOPLANTISI İÇİN İKİNCİ İÇTİMA DAVETNAMESİ

Şirketi Hayriye Hissedarlar umumî heyetinin 22 Mart 1937 Pazartesi günü mukarrer olan fevkalâde içtimasında hazır bulunan hissedarların temsil ettikleri sermaye miktarına nazaren nizamname tadili için kanunen muktezi müzakere nisabı tahsil edemediğinden ce'se açılmamıştır. Bu itibarla hissedarlar 26 Nisan 1937 Pazartesi günü saat 15 de Şirke in Galatada Fermentecilerde kâin merkezî idaresinde şartnamenin üçüncü maddesinde tadilat icrası için ticaret kanununun 386 ncı maddesi hükümlerine tevfi kanununa tekrar çitmaa davet olunurlar.

İşbu içtima ticaret kanununun 385 inci maddesi mucibince bir hisseye malik olan hissedarların dahi iştirake salâhiyetleri vardır.

Ruznamei müzakerat

1 — Şirket şartnamesinin 3 üncü maddesinde tadilat icrası teklifi:

Şirket şartnamesi 3 üncü maddesi ikinci fıkrasının halen mer'i bulunan metni:

Şirket tarafından vekâleti müşürünleyha veznesine müfettiş maaşı olmak üzere şehri 20 lira verilecektir.

Şartnamenin üçüncü maddesi ikinci fıkrasının tadil edilmiş metni:

Şirket tarafından İktisat Vekâleti veznesine müfettiş maaşı olmak üzere şehri 100 lira verilecektir.

BASURDAN YALNIZ HEDENSA

İle ameliyatsız kurtulursunuz. Basur memelerini söndürür, mahveder, kanı, ağrıyı derhal keser.

SİNİRE ÇARPINTIYA NEVROL CEMAL

Emsalsiz ilaçtır. Hafakana, teessürle bayılanlara 20 damlası hayat verir. Evlerinizde mutlaka bulundurunuz.

ROMATİZMAYA ÇARE PİMANOL

Üşümekten gelen arka sancılarını, siyatik, bel ve diz ağrılarını derhal geçirir. Vücudu kızdırır.

ADEMi İKTİDARA ANCAK FORTESTİN

İle çare bu ursunuz. Bel gevşekliğini geçirir, vakitsiz ihtiyarlıyanlara gençlik ve dinçlik verir. Yalnız ismine dikkat.

İstanbul Dördüncü İcra Memurluğundan:

Emine ile ölü Ayşe varislerinin Emniyet Sandığına birinci derecede ipotekli olup tamamına ehli hukuk tarafından (1817) lira 25 kuruş kıymet takdir olunan Sultanselimde, Çırağhanıza mahallesinin Sakızağacı sokagında eski 20 M. yeni 38 No.lu bir tarafı Fatma arsası, bir tarafı Ali hanesi arkası Mustafa hanesi önu Sakızağacı caddesile mahdut aşağıda evsafı yazılı ev tapu kaydı üzerine açık arttırmaya vazolunmuştur. Zemin katı: İni döşeli bir taşlık üzerinde çimento şaplı bir mutfak ve arkada ahşap döşemeli bir sofa üzerinde bir helâ ve bir oda vardır. Tavanları mer'i kışılı bakkal tavanıdır. Birum katı: Bahçe cihetine zemin çimento döşeli ve etrafı sıvalı bir taşlık ve zemin toprak ve etrafı sıvasız bir bodrumdan ibarettir. Gerek zemini ve gerek bodrum katından bahçeye çıkılır. Birinci kat: Bir koridor üzerinde üç oda bir gusulhane, bir helâ mevcuttur. İkinci kat: Bir büyük sofa bir oda, bir helâ ve bir taraçadan mürekkeptir. Birinci kat bakkal tavanıdır. Umumi evsafı bodrum ve zemin katları kâğıt, birinci ve ikinci katlar ahşaptır. İvaları kâşmen muhtacı tamirdir. Mesahası: Umumi 121,5 m2 olup 54,5 m2 üzerinde bina mevcuttur.

Arttırma peşiidir. Arttırmaya iştirak edecek müşterilerin kıymeti muhammenin %7,5 nisbetinde pey akçesi veya mîli bir bankanın teminat mektubunu hamil olmaları icap eder. Müterakim vergi, tanzifat, tenviriyeye vakıf borçları borçluya aittir. Arttırma şartnamesi 20-4-937 tarihinde Dairede mahallî müsadif perşembe günü dairemizde saat 14 ten 16 ya kadar icra edilecek birinci arttırmada bedel, kıymeti muhammenin %7,5 ini bulduğu takdirde üste bırakılır. Aksi takdirde son arttırmanın teahhüdü baki kalmak üzere arttırma on beş gün daha temdit edilerek 21-5-937 tarihine müsadif cuma günü saat 14 ten 16 ya kadar Dairede yapılacak ikinci arttırma neticesinde en çok arttırmanın üzerinde bırakılacaktır. 2004 numaralı İcra ve İflâs kanununun 126 ncı maddesine tevfi kanun hakları tapu sicilleriyle sabit olmyan ipotekli alacaklarla diğer alacakların itilak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün zarfında evr kı müsbetlerle birlikte Dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicilleriyle sabit olmyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalmır. Müterakim vergi, tenviriyeye ve tanziliyeden ibaret olan Belediye rüsumu ve Vakıf icaresi bedeli müzayededen tenzil olunur. 20 senelik vakıf icaresi ise müşteriyeye aittir. Daha fazla malumat almak isteyenlerin 934-3109 numaralı dosyada mevcut evrak ve mahallen haciz ve takdiri kıymet raporunu görüp anlayacakları ilân olunur. (1627)

Ademi iktidar Bel gevşekliğine

en tesirli ilaç SERVON'dir. İhtiyarlara gençlik, yorgunlara dinçlik verir. Taşraya posta ile 185 kuruşa gönderilir. Sirkeci Merkez Eczanesi.

Türk Hava Kurumu

BÜYÜK PİYANGOSU

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir.

6 ncı keşide 11 - Nisan - 1937 dedir.

Büyük ikramiye **200.000** liradır.

Ayrıca: 40.000, 25.000, 20.000 15.000, 10.000 Liralık ikramiyelerle (50.000 ve 200.000) liralık iki adet mükâfat vardır..

Dikkat: Bilet alan herkes 7 - N I S A N

1937 günü akşamına kadar biletini değiştirmiş bulunmalıdır.

Bu tarihten sonra bilet üzerindeki hakkı sakit olur..

İstanbul İkinci İflâs Memurluğundan:

Müflis Yorgi Efremidin tasfiyesi karargir olan Cibaliye Feri caddesinde Taş iskelesinde 56/58/60/1 No. lu Değirmende mevcut makine ve çuval ve sair değirmencilige müteallik mallar bi-

rinci arttırmada kanunî kıymeti bulmadığından satılamamış ve ikinci arttırması 26/3/1937 Cuma günü saat 10 da yapılacaktır. Gümrük resmi ve dellâliye müşteriyeye aittir.

İsteyenlerin satış günü mahallinde hazır bulunmaları ilân olunur. (31207)

ADEMi İKTİDAR

ve BELGEVŞEKİĞİNE KARŞI

HORMOBİN

Tabletleri, her eczanede arayınız. (Posta kutusu 1255 Hormobin) İstanbul

İstanbul Belediyesi İlânları

- 1 — Kredito
- 2 — R. X. H. Yahni
- 3 — E. Bivas ve şürekâsı
- 4 — N. Alevropulu ve mahtumu
- 5 — Naum Y. Papatedero
- 6 — Saffro biraderler
- 7 — Naum Yorgi ve şeriki
- 8 — Edvart Hazaryan
- 9 — Rızkallo Ş. Hayat
- 10 — İskonto ve ticaret kolektif Ş.
- 11 — Zülfü Ali
- 12 — Sami Danon
- 13 — İzak Bahar Juda
- 14 — Sava Nettici
- 15 — Darigomiz N. Kmandaref
- 16 — Jak İpsalti

- 17 — Menâşe Kuzen
- 18 — Kırmızı horoz
- 19 — Yusuf Neş'et
- 20 — Leonida Kaleroni ve Ş.
- 21 — Siyacı oğlu Artin
- 22 — Jozef Negrin
- 23 — Vahram M. İşlemeciyan
- 24 — M. Bakir
- 25 — Emanuel Satrancadis
- 26 — Rafael Evram Amon
- 27 — Gözen Şayo Eskinazi Negrin Ş.
- 28 — Hacı Maniş oğlu Naum
- 29 — Seyfi
- 30 — Albert Kohen ve İlya Kalderon.

18-6-933 tarihinde 2279 N. lu ödünç para verme işleri kanununun 9 uncu maddesi mucibince yukarıda isimleri yazılı faizcilerden % 12 den fazla faizle verdikleri paraların % 12 den fazlasında kanunda yazılı nisbetler dairesindeki miktarı idareî hususiye hissesi olarak belediyyeye tediye edilmiştir. Belediyeye verilen hisselerin % 25 i bu faizcilerden faizle para alanlara verileceği yine aynı kanunda yazılı olduğundan alâkadarların % 12 den fazla faizin muayyen miktardaki idareî hususiye hissesinden kendilerine isabet edecek miktarı geri almak üzere belediyyeye gelmeleri ilân olunur. (B) (1647)

Göz Hekimi

Dr. Şükrü Ertan

Cağaloğlu Nuruosmaniye cad. Cağaloğlu No. 30 (Eczanesi yanında) Telefon: 22566

Dahiliye mütehassısı

Dr. Ali Rıza Sağlar

Beşiktaş Tramvay Durak Hastalarını hergün öğleden sonra kabul eder.

Cildiye ve Zühreviye mütehassısı

Doktor

Nuri Osman Eren

Beyoğlu, Elhamra apt. No. 3

Dans profesörü

Parisin 1937 senesinin yeni dans figürlerini öğrenmek isteyenlere müjde

Beyoğlu İstiklâl caddesi Türkuaz dans dershanesinde Kemal Sami Bayere müraaat. Hergün sabah ondan akşam dokuza kadar ders hanesi talebelerine açıktır.

Akba müesseseleri

Ankara'da her dilden kitap, gazete, mecmua ve kırtasiyeyi ucuz olarak AKBA müessesesinde bulabilirsiniz. Her dilde kitap, mecmua siparişi kabul edilir. İstanbul gazeteleri için ilân kabul, abone kaydedilir. Undervodd yazı ve hesap makinelerinin Ankara acen esi, Parker dolma kalem'lerinin Ankara'da satış yeridir. Telefon: 3177

Sahibi ve umumî neşriyatı idare eden

Başmuharrir

E. İzzet

Basıldığı yer: Matbaai Ebüzziya

KUMBARA

BİRE
1000
VEREN
TARLADIR

TÜRKİYE
ZİRAAT
BANKASI